

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Rhetorica divina

Guilelmus <Arvernus>

[Freiburg im Breisgau], nicht nach 1491

[Capitula XLI (Quare per fumum thuris signatur oratio) - L]

[urn:nbn:de:bsz:31-311723](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-311723)

Capitulum

verborū ofonis est / quib⁹ alia que dicta sunt continent / ⁊ tanq̄ a pelle exteriori operiunt. Pili quoq; in vitulo isto / strepit⁹ est vocalis exterior. Tales reddere debem⁹ vitulos labiorū nrorū / pp̄ qđ dcm̄ ē. Reddem⁹ vitulos labiorū nrorū. **O**lee vlt. vt pdixi. Nō em̄ p̄ prie reddit nisi quod debet. Apparet igitur de omnibus que p̄cesserunt / de vitulo isto / qđ iniuriosi sumus deo / etiā in illis p̄ que iniurias irrogatas eidem em̄dare debem⁹. Quis em̄ nō videt / innumerabiles in ecclesia clericorū tam seculariū qđ etiā claustraliū / nec etiam pilos vitulorū istorū dño reddentes / nec ea vocali strepitu in ecclesijs resonant / sed tanq̄ in dormitorio medias matutinas / aut etiā intergras dormiunt / nunq̄ eas postmodū domio reddentes aut restituentes. Multi p̄ vocib⁹ ofonis / vocibus inutiliū fabulationū / aut etiam seculariū negociorū in eis strepunt et tumultuant: tractātes sibi inuicē sua secularia / ⁊ interdum negociationes / faciētes p̄culdubio domū ofonis / domū negociationis. Excraibilius aut̄ est / qđ p̄ laudibus ⁊ hymnis dei turpiloquijs / p̄phanant ⁊ polluit: ⁊ ipm̄ dei seruitiū / ⁊ chorū diuinis honoribus ⁊ laudibus consecratū. Sunt ⁊ alij qui vt pellē vituli istius deo reddant: totū in hoc studiū suū cōferunt: nec vnā syllabā vel vnū iota de tota integritate verborū ofonis negligi p̄mittentes. Et hoc vtiq; bonū est / nisi deū potiorib⁹ vituli istius defraudarēt / sed dū intellectus ⁊ signata verborū ofonis / vel nō habēt vel nō curent / ⁊ si in altera pelle vicē deo satisfacere videant: in reliquo tñ / i. in carnibus nō modicum sacrificiū laudis detrahunt ⁊ detruncāt. Multi delinquant circa adipē siue pinguedinem / osimode aridi ⁊ in deuoti orātes / cū offerre debeāt vitulū saginatū. Clerici quoq; de medulla istius vituli nō curant / ⁊ forsitan curare nō norunt. Multi nec pellem verborū nec pilos exterioris vociferationis offerre curant / vel dignant. Dicit aut̄ David ex p̄sona recte offerentiū. Holocausta medullata offeram tibi. Quis ex magnatib⁹ hm̄i fraudes vel rapinas v̄ iniurias sibi fieri sustineret / v̄ delictet vt p̄ vitulis medullatis ⁊ pinguibus / ex medullati / excarnati / macilentissimi / ⁊ per oēm modū pinguedine carētes / exossati / decocti / ⁊ nec pilos etiā habētes offerrentur? An nō vides congregationes hm̄i orantiū ⁊ tam apte vitulorū hm̄i sacrificia deo s̄brahentiū: ne dicā spelūcas esse latronū: s̄ magis

acies vel cuncos raptorū? Quis ignorat / qđ si ne cā accipiūt stipendia oratorie militie: imo tanq̄ fures ⁊ raptores. Et p̄pter hoc ad restitutionem omnium sic perceptorum teneri?

Quare per fumum thuris signat oratio ⁊ quid per puluerem pigmentarij. La. XLI

Docet nos sp̄s
ritus sanctus p̄ Iohem euangelistam Apocal. ij. vbi dicit de vigin-
ti quattuor seniorib⁹: qui habebant singuli ci-
tharas ⁊ phialas aureas plenas aromatorū
que sunt ofones sanctorū. Et iterū eiusdem
vii. Stetit angelus ante altare habēs thuri-
bulum aureū in manu sua / ⁊ data sunt ei incē-
sa multa: vt daret de ofonibus sanctorum su-
per altare aureū: qđ ē añ thronū dei / ⁊ ascen-
dit fumus incensorū sanctorū / de manu ange-
li corā deo. Per David quoq; docemur orati-
onem incensum esse vbi dicit. Dirigat oratio
mea sicut incensum in conspectu tuo / qua di-
rectione ⁊ ascensu ipsa quoq; anima orantis
ascendere dicit in lib. canticorū. c. iij. vbi dicit
Que ē ista que ascendit p̄ desertū sic virgula
fumi: ex aromatib⁹ mirrhe ⁊ thuris: ⁊ vniuer-
si pulueri pigmentarij. Virgula igitur fumi ofo ē
qđ eē indicat aromata mirrhe ⁊ thuris ⁊ vni-
si pulueri pigmentarij. veteri qđ lege Exo. xxxi
thimiamata fieri iussit sibi dñs ex quattuor aro-
matibus stacte: onica: galbani boni odoris: ⁊
thure lucidissimo. Quia igitur hec quattuor tñ
aromata noiant vt ex eis cōficiat thimiamata:
p̄ quod ofo rectissime intelligit. Ibi dñs noiat
mirrha ⁊ thus: ⁊ deinde exp̄sse vniuersi pul-
ueris pigmentarij. Colligit euidenter quia ora-
tio p̄fecta ex omnibus modis suis. Virgula fu-
mi est: quales describit lib. Lantico. Quattu-
or vero illa aromata: que moyses noiat quat-
tuor virtutes que in ofone necesse valde sūt
indubitanter signant. sic apparebit tibi ex pro-
prietatibus aromati illorū. Habet aut̄ que-
stionē quid intelligi debeat. hic puluis pigme-
tarius: Virtutes em̄ nec frangende nec con-
terende sunt nec in puluerem redigende. qñ
potius in omni integritate sua querende. In-
tegritas nanq; carū ⁊ p̄fectio a deo plus dili-
gitur: qđ minutie vel fragmenta ipsarum. pul-
uis aut̄ pigmentarius: vnde erit nisi ex pulmē-
tis virtutū cōfractis atq; cōtritis. Cōfractio
vero ⁊ contritio virtutū qđ ē nisi mortificatio
earū. **Q**si forte quis dixerit: quia cōtritio

ista cordis ē aut intelligit h̄ de corde nouo qđ
in se creari petebat **D**avid. qđ vtiq; ē bonū &
sc̄m̄. ppter hoc om̄i custodia seruādum. sicut
p̄cepit **S**alomon **P**rouerb. iiii. **N**ō est igitur
frangendū aut conterendū. **S**i x̄o intelligit
hoc de corde veteri qđ totū est ex mēbris viti
ozum & pctōzū. qualiter cor h̄mōi contritum
erit puluis pigmētarius: qñ potius puluis fe
tidissim⁹ & odoris pessimi. **D**ebeas igit scire
in hoc quia contritio nō ē sicut cōfractio aut
contritio corporalis: que indubitanter destru
ctio est eius quod confringit̄ aut cōterit̄. sed
est subtilis examinatio & p̄singula discussio q̄
examinat̄. qualiter ipsa eloquia sacra & p̄frin
gi & conteri dicunt̄. cū subtiliter & p̄singula di
scutiunt̄ examinant̄ & exponunt̄: integra tñ
remanent & om̄ino nihil lesionis passa. cū sic
cōfracta & contrita fuerint. **V**itia vero & pec
cata / malleo verbi dei sic confringunt̄ & con
terunt̄ / vt penitus destruant̄ & anihilant̄. **L**ū
em̄ nō solum volūtas peccandi / sed ipsa cogi
tatio etiā peccati / sic confringit̄ & conteritur
& nihil eozū prorsus remanet in eis / qui vere
penitent. **C**ontritio vero ista nihil lesionis in
fert / vel suffert cordi contrito: qñ potius lesi
ones vitorū & pctōzū in eo sanat. **N**ō frangi
tur igit̄ cor / sed fractum integrat̄ & sollidat̄ / &
fractiones ipsius atq; contritiones omnino
curat. **C**ontritio igit̄ ista diligens ē & subtilis ex
aminatio ac preparatio cordis: qua sc̄ipm̄ sic
p̄scrutat̄: vt q̄cqd̄ deo displicere in se inueni
rit atq; cognouerit: conterat atq; confringat
vt p̄dixi / malleo verbi dei semetipm̄ duriter ī
om̄ibus & singulis male actis p̄cutiens. qđ est
dicere vsq; ad mortificationē / om̄imodamq;
destructionē eozū que in se punienda cogno
uerunt. **C**or igit̄ contritū dicit̄ fm̄ duas inten
tiones / vtz fm̄ se / vel fm̄ ea que in ipso cōte
renda sunt & mortificanda. **C**or em̄ intelligit̄
sensus & voluntas. & sensus cū erroneus est
tanq; periculosus cōterendus ē & mortifican
dus in pre ista. **S**ubtiler voluntas improba siue
puersa est conterenda & mortificanda ē vita
vt̄ nihil de pueritate sua viuere p̄mittatur in
ipso. **N**ō igit̄ essentialiter cor: s̄ ipsa aīa conte
renda est / sed fm̄ ea que in ipsa sunt / vtz in
tellectū erroneū & puerfam volūtātē. **H**mōi
nanq; cōtritio nec frangit nec ledit in aliquo
animā humanā: qñ potius lesionem ei⁹ & pla
gas grauissimas / que sunt vitia & pctā / sanat
Juxta modū igit̄ hunc dictū est illud. **C**or cō
tritum & humiliatū deus nō despiciet. **V**el di

ctum est ppter h̄mōi contritionē / que procul
dubio deo acceptissima est. **E**st em̄ sacrificiū
spūs contribulatus / cum nō aliud sit contri
bulatio spūs / q̄ contritio cordis. & hoc est di
cere p̄ vitijs & peccatis ipsis. **P**ossibile nanq;
est ex zelo recititudinis vel alia compassione /
dolore vehemētissimo cōtribulari spiritu cor
alterius. **P**uluis igit̄ pigmētari⁹ dicitur ē spi
ritus. quia quēadmodū in puluere pigmēta
rio ipsa puluerisatio / nihil saporis vel odoris
p̄mittit latere in aromatibus. **S**ic p̄scrutatio
& examinatio / nihil latere sinit vel in sac̄ elo
quijs vel in ipsis virtutibus. **T**unc em̄ totus
sapor & totus odor / virtusq; aromatū istozū
sentit̄ / cum iuxta qđ p̄dixi eozum intimi & dili
genti p̄scrutatione examinant̄ / quod in sin
gulis est euidenter videre virtutibus. sic do
ctus es p̄ me in tractatu de opibus & mirabili
bus virtutū. **I**n expositionibus vero sacroz
eloquiozū: vides euident quod dixi / put em̄
edicta & scripta sunt sacra eloquia / aromata
in tegra sunt. **S**ubtili aut̄ & p̄scrutata inuesti
gatione exposita / aromata cōtrita sunt atq;
puluerisata. **S**i q̄s aut̄ dixerit ipsa vitia & pec
cata / contritione & mortificatione quā p̄dixi
puluerem pigmentariū fieri / sapidumq; et
odoriferū / ppter hoc vicz: quia indubitater
placita est deo mortificatio vitorū & pctōzū /
merito quis intentionē eius approbet. **L**ōbus
sit quoq; **M**oyse vitulū conflatilem contri
uitq; illum / & rededit in puluerē / & ipsum pul
uerem sparsit in aquā. **S**icut copulatio seu fa
bricatio vituli & integritas ipsius / deo displic
uit. sic cōfractio & contritio ipsius vt puluis /
eidem placuisse nō imerito dici pōt. **P**uluis
aut̄ vitorū & peccatorū in aquā p̄fessiois sem
per mergendus est: tunc em̄ aqua confessio
nis vitia & peccata lauat & diluit: cū iuxta mo
dum ante dictū contritione fuerint contrita
& in puluerē redacta. **M**ortificationes igitur
vitorū odore suauitatis ad nares dei dirigūt
que vita sua & integritate odorem mortis in
mortē facientū & cōsentientū spargēt. **O**do
rem aut̄ abominabile & odibilez deo altissimo
Qua ppter p̄ viam istā / sicut animalū mors
in sacrificijs erat ei in odore suauitatis. **S**ic vi
torū & peccatorū contritio est puluis. **I**ā igit̄
declaratū est tibi p̄ hoc / quia oīo odoramen
tum est suauitatis / nō solum ex parte aroma
tum vtroq; nominatozū / sed ex parte vitorū
& peccatorum. **E**xperientia nanq; docet oīo
nibus instātes q̄ nunq; subtilius / nunq; per

Capitulum

seruacius examinant sacra eloquia & virtutes
nisi melius / nisi intimius saporibus eorum
& odores sentiunt: quod in oratione & etiam per illam.
Sic dico de saporibus qui sunt amaritudines
vitiorum & peccatorum. Et de fetoribus quod om-
nes bone nares offendunt. Dico inquit / quod uul-
gus melius pigmenta ista vel examinantur vel
sentiunt / quod in oratione & per illam. Ostendit autem
& hoc miserator deus miraculo euidentissimo /
vixit quod o de uota / odoramentum suauitatis est /
in quadam sancta muliere & inclusa. que cum da-
bat se in orationem / cella eius flagrantia oratio-
nis / tota efficiebat aromatizans. Et hoc nar-
rauit mihi socius eius qui multoties odoris
istius flagrantiam sensit. Hec mirum si de con-
tritione aromatum spiritualium: spirat odor: spiritua-
lis suauitatis: propter presentiam spiritus sancti: qui
non solum apotheca est omnium orationum spiritualium
sed etiam est apothecarius omnium hominum pi-
gmentorum / & aromatum auctor: vnicus / & lar-
gitor: benignissimus atque largissimus. Ipse eti-
am est pigmentarius / contritor: hominum aroma-
tum / & confector: hominum pulueris. quia propter non
est mirum / si de presentia illius tota domus in qua
hominum pigmenta conterit aromatizans efficiat
quod ex presentia vnus solius angeli / multoti-
ens domus aromatizasse legunt in libro de mi-
raculis sanctorum. **Q**uod autem virtutes in ora-
tione motus suos operantur & aromata virtutum
odores suos pulueri illi pigmentario ingerunt
& immiscent. Hec dubitandum tibi est fidem si-
ue fidei virtutem odorem suauitatis: inestimabi-
lis / ad nares dei imo ad nares omnium & singu-
lorum qui sunt in curia illa celestis semper spar-
gere. Scriptum est enim in Ecclesiastico. quod bene-
placitum est & mansuetudo. Primum quoque sa-
crificium humani cordis / mactatio est sensus
humani & sapientie mundane. Fides autem
intellectum omnem extollentem se aduersus sci-
entiam dei: aut mortificat penitus: aut saltem
in captiuitatem illum redigit seu captiuat. Quod
si mors animalium innocentium: odorem su-
auitatis spirabat apud deum altissimum de sa-
crificijs hominum animalium: quomodo non potius de
morte tam venenati animalis: & de sapientia
humana non ascendit odor: suauissimus ad na-
res dei altissimi: de corde hominum animalis imo-
lante. Et de captiuatione ista legis expressit. **I**-
Corinth. x. In captiuatione inquit. **A**plius re-
digentes omnem intellectum extollentem se
uersus scientiam dei: redigentes inquit in obse-

quum christo. **N**ec est tibi pretereundum quod in
sacramento altaris maxime odorifera est in pre-
ista fides & maxime victoriosa. Septem enim sa-
cristicia offert tibi: tanquam septem ibi animalia
mactans atque mortificans. ne contra scientiam
dei que est ipsa fides in nobis ibi se erigat vel
extollant. & primum ipsos quinque sensus corpo-
ris. Cum enim visus ipse corporalis quorum in eo
est paratus esset contradicere & asserere pa-
nem purum esse: pureque materialem solummodo
in altari. Et negare ibi esse verum & viuificum
panem / qui de celo descendit. aut esse ibi ve-
rum corpus aut verum sanguinem dei. ac deus
ac saluatorem nostrum. Fides adeo mortifi-
cat vel saltem captiuat vel conculcat: ut om-
nino ab hominum contradictione obmutescat. Et
si forsitan obmurmurat: murmure tamen debili-
mo / pressoque sub pedibus fidei / atque fortiter
calcato hec faciat. Similiter se habet de audi-
tu de gustu. de olfactu. & tactu. quod eadem for-
titudine atque victoriositate mactat eos fides
atque conculcat. Et propter hoc mortificatos ip-
sos / offerte illos. In illo sacrificio corporis & san-
guinis dei mactat & inolat / calcat ac captiuat
sensus humanum interiozem qui est intellectus.
Mactat inquit & captiuat cum omnibus contra-
dictionibus suis / & rationibus / quibus contra il-
lud murmurat sacramentum / et contra fidem
eiusdem. **S**ecundo vero mactat errorem
omnium philosophorum & hereticorum cum omni-
bus contradictionibus & rationibus rationabi-
lissimis ipsorum. Propter quod dixi / quia multi-
plici flagrantia. septem sacrificiorum aroma-
tizat sui fides. & tam multiplice victoria coro-
natur & glorificat in sacramento isto. **F**acilis
autem est tibi via similis inueniendi & agno-
scendi in alijs virtutibus / in ipsa oratione cum per-
fecta fuerit ex omnibus suis. Cum enim oratio pro
inimicis ad deum fundit / placabilissimo sacri-
ficio paternum in eo odium / ab ipsa fraterna
charitate in ipsa mactat atque calcat: sic man-
suetudo & patientia nostra ibi mortificant / cum
in oratione incurrunt iniurie / quod passus orans
& extinguit eas inibi mansuetudo seu pacien-
tia ne iracundie incendium in anima orantis in-
flammet. Sic humilitas contra contumelias
quas sibi irrogatas orans in ipsa oratione reco-
gitat. pugnas ipsas eoulsque mortificat: ut cor
vindican di simul cum eis captiuat / simul etiam
mactat. Eodem modo se habet & de aliorum
vitiis / cogitationibus / quibus antiquo ho-

stis tanq̄ viperis seminibus seminare ⁊ ingi-
gnere illa in ipsa ofone molitur. **C**lides igit̄
q̄ oratio est multiplicis laudis sacrificium: et
multiplicium sacrificiorum odoramentum.
Choc est cum perfecta fuerit ex omnibus mo-
dis non est autem possibile subitam orationē
atq̄ breuissimam hec omnia habere. **C**Colligis
autem euidenter ex predictis testimonijs
lib. Apocal. q̄ tantus placor est sanctis omni-
bus ⁊ angelis ⁊ animabus: q̄stus amor est
eis in orationes sanctorum ⁊ q̄sta delectatio
eisdem ex ipsis cum phialas odoramentorū
istorum plenas in manibus suis teneat. **C**Ad
vitiq̄ facere videns inter orandū tanq̄ illi in-
cessanter vel crebro nares illas purissimas at-
q̄ sanctissimas suas porrigētes ad odoramē-
ta hmōi. **C**Uel ipsas phialas ppter suauitatez
odoramentorum crebro suis naribus applica-
tes in quo mira virt⁹ magnificaq̄ laus ora-
tionis apparet / que de corde orantis tanq̄ de
apotheca spū sancti tanq̄ de cella pigmenta-
ria sicut virgula fumi ex aromatibus mirrhe
⁊ thuris ⁊ vniuersi pulueris pigmentarij fla-
grantia / aromatizans ascendit in conspectu
dñi ⁊ totam illam curiam suauitate sua reple-
at ⁊ nares omnium inibi astantium reficiat et
delectet / quod est super omnia hec. **C**Ipsis au-
tem naribus omnipotentis atq̄ sublimis dei
delectabilem se ingerat ⁊ placorem. **C**Iuxta il-
lud quod legitur Gen. viij. de sacrificijs noe
quia odoratus ē dñs odorem suauitatis. **C**De-
bes autē scire quia benedictiones / gratiarū a-
ctiones / collaudationes / glorificationes / et
cetera que hmōi sunt: odoris nomine in scri-
pturis frequentius signari solent. **C**Fama q̄ ⁊
opinio cum bona est: odor vite in vitam. **C**Luz
vero mala: odor mortis in mortem interdum
dicitur sicut legitur expresse ad Corinth. vbi
legitur quia christi bon⁹ odor sumus. **C**Odor
vite in vitā: alijs odor mortis in mortem. **C**At-
tendendum autem est tibi solerter ac studiose
quod audiisti in pcedentibus de lib. Apo-
cal. vici quia stetit angelus iuxta aram tem-
pli: habens thuribulum aureum in manu sua
⁊ data sunt ei incensa multa: vt daret de orati-
onibus sanctorum super altare aureum: qd ē
ante oculos dei. **C**Hec est tibi dubitandum: qd
angelus iste est magni consilij angelus: qd chri-
stus dominus intelligitur. **C**Et ipse est habens
thuribulum aureum in manu sua. id est: cor

omni excellentia donorum ⁊ gratiarum pre-
ciosissimum. ceterisq̄ omnibus supereminen-
tissimum: vt aurum ceteris metallis superem-
inet. **C**Hic iuxta aram templi stetit. **C**Uī tem-
plum in illa celesti ciuitate non sit: sed potius
dominus deus est in ea templum: sicut dicit
Iohannes euangelista Apocal. vltimo. **C**Et
templum non vidi in ea: dominus enim deus
omnipotens templum illius ē: et lucerna ei⁹
est agnus. **C**Uū inq̄ templum non sit in ea:
per verba ista signatur nobis sedulum ac iu-
ge interpellandi officium: cui pro nobis inces-
santer assistit ipse sacerdos noster et pontifex
christus dominus noster. **C**Huic data sunt incē-
sa multa. id est: dona ⁊ gratiarum multa. id est:
multitudine preeminentia: vtpote illi qui so-
lus sufficit interpellatione sua impetrare no-
bis omnia. **C**Talem enim decuit imo necesse
erat propter inscrutabiles abyssos miseriarū
nostrarum: nobis esse pontificem: cuius pla-
cor et gratiositas per se sufficeret nobis impe-
trare omnem veniam. omnem gratiam. om-
nem gloriam. et omne aliud bonum. contra
quem nihil possent offensiones nostre. nihil
omnes accusationes vel allegationes diabo-
lice. **C**Propter hoc sunt data christo domino:
incensa multa flagrantissimarum virtutum ⁊
gratiarum: vt tam sublimi pontificio seu sa-
cerdotio idoneus esset ac sufficientissimus.
CSacerdotium ipsius vniuersale est: quod
est dicere super totam vniuersalem ecclesiam
absq̄ exemptione vlla. talem decebat etiam
tanto gregi pastorem p̄fici: qui tanta preemi-
nentia omnibus alijs precelleret: vt compa-
ratione ipsius omnes alijs essent greges: qui adeo
coruscans: adeo aromatizans: adeo placatu-
rus per omnia: adeoq̄ gratiosus ad patrem
misericordiarum accederet: vt eo aperiente
os suum sacratissimum. os benedictum. os
gratiarum. eoq̄ dante vocem interpellatio-
nis pro nobis. obmutescerent omnes accusa-
tores et aduersarij nostri. eo prestante patro-
cinium cause nostre: nullus auderet ex adu-
so consurgere: eoq̄ stante pro nobis: nullus
contra nos se presumeret erigere. **C**Quan-
tum ⁊ quante suauitatis odoramentum pa-
ras ex illa apotheca spiritus sancti: q̄ ipsemet
christus domin⁹ est: p os ipsius sacratissimuz
ad nares p̄ris misericordiarū ascendere: quoties
pietatis ipsius dignatio est: illud p nobis ad

Capitulum

interpellandum apire. Interpellatio nanq[ue] ipsius thimiana est incogitabilis suauitatis: utpote tota apotheca spūs sancti flagrantissimi. **¶** Quid ergo nobis cogitandum est: cū ipsa gloriofa dei genitrix / omniq[ue] illo milium beatissimorum scz angelorum et sanctarum animarum consortio / et felicitate / aperiunt orationem sua ad orandum pro nobis. q̄tus est sum^o tot et tantorum aromatum: q̄to suauissimorum odorum flagrantia replet tota illa aula celestis. **¶** An putas patrem misericordiarum attendere illa hora ad fetores vitiorum / et peccatorum illorum pro quibus orat: An putas illum velle respicere ad abominationes eorumdem: cum tot et tanti gratiosi vultus militiarum / ac sanctarum animarum quas predixi apparent ante eum? An putas ipsum posse auertere oculos misericordie sue / et vultu clementie sue ab ipsis: q̄ ppter beatus indubitanter / cuius orationis odoramentum tante suauitatis est / vt omnes nares curie celestis / ad id se aperiant: et ex illo reficiant. Beatior autē si virgule sumi sui / de qua in p̄cedentibus audiisti / additur in numerabiles illi et mēsi odores celestium odoramentorum / que predixi: vt inā innotescat orationibus q̄tos et q̄les adiutores / tāq[ue] promptos et paratos / et p̄ omnia voluntarios adiuuādū habent in curia illa summi regis: sed et quā placorem: sic est ipsius altissimi dei narib^o et omnium ciuium celestium odoramentum pie ac deuote orōnis. q̄ta putas studiositate: q̄ntis conatibus / et si venalia essent q̄to p̄cio et sumptibus / exquirent et comparent aromata / de quibus odoramentū illud confiteretur. **¶** Clides igitur q̄ p̄niciosa sit ignorantia hec que tñ bonū imo nos tāta negligere et amittere facit. Quod autē sequit̄ i textu Apocalyp̄t daret de oronibus sanctorum / daret materiam ipse christus dñs odoramentum propriū quod est laudis et gratiarū actionis de orationibus sanctorum. Ipe enī est cui^o os sacratissimū atq[ue] bñdictum / sicut nō cessat a pijs et sp̄ efficacissimis interpellationibus pro nobis: sic nec a gratiarū actionibus de omnibus bñficijs / q̄ p̄stant nobis a patre misericordiarum.

¶ Quid signat per altare aureū. Ca. XLII

¶ **Q**uod autem sequitur / sup altare aureum. ornatus est parabole. Vel altare aureum ipsum est. quoniam ex ipso tanq[ue] ex altari placat

bilissimo / suscipit pater misericordiarum orationes et sacrificia sanctorum. Aliter etiam altare aureum / ipsa misericordia patris accipitur. Altare enī pp̄natorium est: vnde accepta efficiunt oblata. Et ipsa misericordia summi patris est / ex qua et p̄ quā accepta sunt ei / quecunq[ue] placabiliter et remunerabiliter eidem offeruntur a nob^o / p̄t et illud. Data sunt ei incensa multa / aliter et nō incōuenient intelligi / vicz vt accipiat / data pro eo quod est attributa. Namq[ue] dñs / q̄cunq[ue] recte sapiunt totaliter attribuunt: quecunq[ue] habent bona vel faciunt. Et ppter hoc ipsi viri sancti ipas orones suas christo dño attribuunt / confitentes humiliter se et dono et impetratione eius accipe illas. **¶** Aliter etiam satis congruent intelligitur. Data sunt ei incensa multa: vnde licet q̄ recta et oblata ei tanq[ue] mediatori. s. vt ipse in quo soli patri. s. misericordiarum cōplacitum est offerat. De cui^o ore vel manibus reculari nō possunt. Tanta quippe est gratiositas ipsius in conspectu dei patris. etiam fm̄ quod homo est mediator dei et hominum: vt quecunq[ue] patri p̄ ipsum offerunt: a nobis eidem grata sint et accepta. **¶** Quod attendens et cognoscens omnis ecclesia / in omnibus orationibus quas ad deum patrem dirigit / adiungit semp^o p̄ dñm nostruz iesum christum. quasi diceret. et si nō p̄merita nostra / placere tibi potest oratio nostra vel deprecatio. Placeat tibi per ipsum quem inter te et nos mediatorem constituisti. vt per ipsum placita tibi fiet et accepta: que per nos tibi placere non possunt. Est igitur hic quemadmodum in curijs magnatū. sicut est videre in curia summi pontificis. quia cancellario vel vicecancellario offeruntur vel dantur petitiones: vt ipse porrigat eas summo pontifici: atq[ue] promoueat apud eum vel coram ipso. quoniam in hoc constitutus est mediator inter petentes et summum pontificem. Sic christus dñs mediator constitutus est inter totam vniuersalem ecclesiam et patrem misericordiarum. Et ppter hoc tradit ei omnis ecclesia sanctorum: oēs orones siue petitiones suas: offerendas deo patri misericordiarum et promouēdas apud ipm. Est igit̄ dicere in omnibus ecclesie: cum dicis. Concede nobis hoc p̄ ipm iesum christū dñm nrm. i. eo impetrāte: quoniam istud impetrare merita nra nō sufficiunt: sed gratiositas eius in q̄ solo tibi bñ complacuit: hoc impetrare potest et sufficit. **¶** Bilominus tamē ab ipso christo dño nro omnia

bona petenda et peti debent et sperari. **S**iliter a spiritu sancto: quoniam trinitas hec unus solus ac verus deus et deus est: omnium seculorum unus ac verus auctor: unus solus et verus effector: unus verus ac solus largitor: largissimus ac benignissimus est omnium bonorum. Et si pater honoratur in hoc: quod oratur a tota ecclesia sanctorum: in hoc quod oratur quod prestat que petuntur: honoratur et filius in hoc quod per ipsum exorat pater ut largiatur. Ita honoratur in quo filius ut mediator: et impetrator eorum. **N**ihilominus tamen et honoratur et exorat ut unus auctor: unus effector: unusque largitor largissimus ac benignissimus: cum ipso patre et spiritu sancto: quoniam cum illis et cum utroque illorum et etiam per se: et in se est unus solus et verus deus. **Q**uoniam vero factus est homo pro nobis: factusque nobis in eo quod homo: mediator: pontifex: et aduocatus: ipsum tanquam mediatorem: pontificem et aduocatum nostrum: apud patrem et semetipsum in eo quod deus est et spiritus sanctus petimus nobis omnia bona prestat per ipsum. **Q**uia propter dant ei incensa multa orationum: omnium que sunt a tota ecclesia sanctorum. **D**ant in quo ei sicut predicti tanquam mediatori pontifici et aduocato: ut ipse eas porrigat et offerat patri misericordiarum: et promoueat apud ipsum gratiam exauditionis impetrando. **Q**uia vero thymiana **Exod. xxxi.** o f o aromatisans intelligitur. **E**xpediit et conueniens est ut docearis hic: quia ob causam in confectioe thymianatis: quattuor tamen aromaticae species in confectioe seu in compositione ipsi assumi iubentur. **H**e autem sunt stactes et onica galbanum boni odoris atque thus lucidissimum. **S**traxe autem gutta est arboris mirrhe sicut dicitur in illo loco expositorum. **I**n psalmo quoque dicitur mirrha et gutta et casta: que igitur per expositionem cum dixit mirrha addidit et gutta: cum nomine mirrhe lignum arboris mirrhe quis intelligeret: ac si diceret. **M**irrha non triquetrum lignum sed gutta que est gummi arboris illi. **I**n autem didicisti alibi: quia gummi istud quod mirrha dicitur: consumptiuum est putredinis et vermium. **E**t propter hoc corpora mortuorum ut a putredine et vermibus conseruentur illesa: mirrha conduntur. **Q**uia igitur gratia compunctionis: et tota fetulentia siue spurcicia preterite vite exterminat: vermesque vitiatorum et peccatorum mortificat et consumit. **I**psum etiam odorem suauitatis spirat: odoramento isto seorsus omnis: si merito primo ponitur gratia compunctionis: que offensas vitiatorum et peccatorum tollit: et iram dei placat: quod nusquam exaudit orantes donec eis placatus sit. **E**t quod mirrha litteralis odorem suauitatis habe-

at: expresse legitur **Ecclesi. xxxiii.** ubi dicitur: quasi mirrha electa dedi suauitatem odoris: ex persona Sapientie. **O**nica vero astreola parua est ad unguis humani magnitudinem: propter hoc et onica dicitur quasi unguina: omnis namque grece unguis dicitur latine: unde et sardonix de quo alibi. **S**ardonice faciunt duo nomina sardonix et onix: est enim vere loquedo onix lapillus qui apud sardos reperitur: melius ergo onix dicitur quod onica. **E**t est onica vel onix boni odoris ut dicitur sicut et nonnulli pisciculi. **I**n onice igitur intelligitur non in merito gratia humilitatis quam magnum locum in oratione tenet: sicut **Ecclesi. xxxv.** **O**ratio humiliantis se nubes penetrabit etc. **E**t est ordo congruentissimus: ut gratiam compunctionis in qua est viuua recognitio vitiatorum et peccatorum comitem humilitas: quia nihil a deo displicet deo sicut dicit Hieronymus: sic ceruix erecta post peccatum. **G**albanum vero idcirco potissimum boni odoris inde dictum videtur: quoniam mirifice virtutis est odor: ipsius. **E**xtinguit enim omnia venena draconum et serpentes arcet et diffugat. **E**ubi nihil rectius quam gratia beniuolentie seu benignitatis intelligitur. **E**tenim nata namque peccata et vitia venenosa: vel potius venenata vitia et peccata malignitatis intelliguntur. **H**oc autem est pro animo vel studio nocendi: sine qua nunquam sunt qualia sunt odium/ira/inuidia et supbia/que sine iniuria et lesione proximorum nunquam in aliquo est. **A**uaricia que amore lucrorum a deo excecatur eos quos possidet: ut aliena detrimenda nec considerent nec reputent: quapropter noxia animalia siue maxime venenata reputandi sunt merito vel habendi. **C**ausa autem in hoc euidentissima est: quoniam tanquam pestilentes siue pestiferi alijs hominibus sunt. **Q**uia igitur manifestum est beniuolentia siue benignitate non solum studium nocendi sed etiam omne alienum exterminare ab his: in quibus merito galbanum ipsa intelligitur. **D**ebes etiam scire quia peccata huiusmodi et vitia cruenta siue sanguinolenta dicenda sunt: et dicitur ab eis qui in sacris doctrinis eruditi sunt. **N**ec mirum tibi videatur: si gratia ista locum habet magnum in oratione. **N**ecessesse est enim benignos benignitate apud deum benignius inuenire: quemadmodum et misericordes misericordiam: scriptum est preterea **Ecclesiastici** primo: quia quod beneplacitum est deo: si des est et mansuetudo. **B**enignitas autem non est nisi mansuetudo: licet ex alia causa

benignitas. et alia aut mansuetudo nomine-
tur. Hoc etiam nouit Ihesus quoniam in oratione
sua dicebat ad dominum. Tu domine cui mansuetorum
et humilium semper placuit deprecatio. sicut legitur
Ab Ihesus. xiiij. Solum errorem pietatis vene-
num intelligit: et venenata animalia heretici
consueuerunt haberi. Et intelligo hereticos
non simpliciter nec per imperitia seductos / et
in errores hereticorum prolapsos: tales enim non
animalia venenata dicendi sunt: sed magis a
venenatis veneno percussa. Heretici vero qui
venena errorum mortiferorum predicando et su-
gerendo diffundunt: animalia venenata et ser-
pentes nequissimi censendi sunt: et merito no-
minandi. quia propter fides ipsa merito. id est
galbanum spirituale accipiendum est: que et omnia
venena hominum et ab alijs in quibus est extermi-
nata: et in alijs etiam uiuere et regnare quantum potest. p-
hibet et auertit. Quantum autem locum fides in ora-
tionibus teneat: iam didicisti in epistola Jacobi
iij. et eiusdem. c. j. Ubi dicitur postulet autem in fide
nihil hesitans. Pietas autem ad omnia uicibus bona
impetranda: et mala auertenda seu extermini-
nanda: recte intelligi potest galbanum spirituale:
et orantibus pietate siue misericordia prebitis. pmit-
titur. **Matth. v.** Non enim nisi stulte sperare uol-
petere misericordiam a deo potest: qui misericors
in alios non fuerit. sicut legitur **Eccl. xvij.** Ho-
mo homini seruat iram: et a deo petit medellam
Et Matth. xvij. Non igitur oportuit te misere-
ri conseruis tuis: Ipsa quoque ueritas in eu-
gelio **Luce** expresse dicitur. quod superest date ele-
mosynam: et ecce omnia munda sunt uobis. Et
omnis ecclesia sanctorum cantat. sicut aqua ex-
tinguit ignem: ita elemosyna extinguit peccatum
Et est galbanum istud spirituale. id est. misericor-
dia ualde boni odoris: non solum a parte erogati-
tis elemosynas: sed etiam a parte recipientium
qui miro affectu et deuotione benedicunt largi-
toribus et misericorditer deum exorant pro eis.

De deuotione que requiritur in oratione. Ca. XLIII

Quarta species
aromatica que in compositione ue-
nit thymiamatis istius: thus lucidif-
simum est: quod uocatur libanum quod est di-
cere incensum album. uocatur et incensum ma-
sculum. quoniam in forma seu figura similitudinem
habet testiculorum humani: uel potius masculum
thus dicitur: id quod fortius est et maioris uirtu-
tis cum in omnibus animalibus mascula sunt po-

tiora et fortiora. unde et uirgilius uerbenas adole-
pingues et mascula thura. unde et masculabi-
lis a persio dicitur. Intellexit ergo moyses thus
lucidissimum. id est. purissimum quoniam de purita-
te est et luciditas. Thus istud nihil rectius in-
telligi potest: quam in oratione deuotio. Hec tibi dubi-
um est quantum ualeat: et quantum condiat: quantum cum
que per omnia meliorat orationem deuotio. Cum di-
cat auctoritas: quia qui in deuotum orat iudi-
cium contra se postulat. In ipsa uero deuoti-
one puritas: quod aliud intelligi potest: quam in
thure luciditas. Et iam audiui quod notitia sit
in oratione impuritas: que est admixtio uoluntati-
tantum cogitationum: que sunt musce mori-
entes: et perdunt suauitatem uigenti. sic au-
diui in precedentibus ex uerbis salomonis
in ecclesiastico. Et ista suauitas iucunditas est
qua uiri sancti in orationibus iucundantur.

De breuitate orationis. Ca. XLIII

Propter hoc di-
cit beatus Bernardus. quia oratio debet
esse breuis et pauca: non quod prolixitas
et longitudo orationis deo displiceant: nisi
ubi ipsa prolixitas alijs impedimentum etiam
prestat orandi. sic notum est de quibusdam sacerdotibus
ceroorum prolixioribus que missas adeo longas faci-
unt quod tedio prolixitatis sue corda circumstantium
a gratia deuotionis arefaciunt. Et ipsam refectio-
nem spirituales quam in missis percipere debent: in
molestie amaritudine eis uertunt. De his igitur
potest conueniri plus missis circumstantibus et dicere:
dederunt in escam meam fel. **Stulticia** igitur
huiusmodi hominum hec est: ut qui per pugillo deu-
otionis quod eis in missis tribuitur totius po-
puli deuotionem deo auferunt. Et per tribus uel
quatuor ut ita dicam lachrymis compunctio-
nis uel deuotionis: uasa magna. id est. cor deuote ac la-
chrymose orantium effundant. Ibi igitur bre-
uis debet esse oratio: ubi breuis eius deuotio
aliorum orationum: militat et deseruit: possunt
etiam et alie cause abbreviande orationis fieri sic
infirmitas corporalis. multi enim in amenciam et mor-
bum melancolicum: propter orationes uel prologa-
tiones nimias inciderunt. Infirmitas etiam
spiritualis: causa fuit apud aliquos: quoniam ipsa ue-
hemencia deuotionis adeo affliguntur: ut post-
modum octo uel quindecim diebus uel pluribus
languere necessario habent. Interdum autem et
adeo rapiuntur: ut mors. id est. totalis sepatio animarum
suarum: a corporibus non immerito timeatur.

CP Abbrevianda etiam oratio est publicis per
sonis: hoc est platis: et curam aliorum suae tem-
porale seu spiritualem gerentibus. Plerumque enim
non sine iniuria et detrimento graui subditorum
prolongari non potest oratio platorum. Causa autem
in hoc est: quoniam debitorum sunt subditis in
multis: ratione officiorum suorum. Interdum enim
iura sunt reddenda subditis: nec potest eis dis-
ferri sine graui dispendio vel spirituali vel tempo-
rali. Quia propter illa hora: tempandum est a
prolixitate orationis: sicut debet eis sacramenta
tio: et alia innumera: que sicut auferri non potest
eis sine iniuria eorum: ita interdum nec differri.
Uidi multos prolixitate missarum adeo ob-
stinatos: ut potius eligerent missas hominum non
audire: quam prolixitatis tante molestiam sustine-
re. Hic igitur videtur mihi intellectus: et ista inten-
tio sermonis istius beati Bernardi. Quae admo-
dum enim dicit **Julius**: quia nunquam nimis dicitur
quod nunquam satis dicitur: mihi videtur quod nunquam ni-
mis pretendit seu plongat oratio: quia nunquam de-
uota et pinguis oratio mihi videtur nimis posse esse
nisi in casibus antedictis. Nunquam enim mens hu-
mana familiaris cum deo est: nunquam artius
ei coniungitur in vita ista: nunquam lauius ex eo refi-
citur: quam in oratione. Nisi forsitan eiusdem speciei
contemplationis: de qua et alias: si deus de-
derit vitam et spatium et gratiam ad hoc neces-
sariam: desiderio est mihi et proposito scribere.
CP Post hoc autem absoluaui me a promissa illo
quod in precedentibus promisi: vix de meri-
to orationis: ubi dixi: quia mulce morientes pro-
dunt suauitatem vngenti non autem substantiam:
vel meritum principale: hoc tamen promissa: quia oratio
et vngentum est: et propter hoc habet virtutem sa-
natiuam. Ad medicinam enim conficiuntur vngenta
ista hominum et multarum infirmitatum sanitas pro
ea praestatur. Non est autem morbus vel vulnus vel le-
sura vlla spiritualis: cui pro vngentum orationis de-
bet non medeatur. Conficiuntur et vngenta ad sanctifi-
cationem: sicut expressit legimus **Exo. xxxi.** de oleo
unctionis: quod ex quattuor aromaticis specie-
bus et oleo oliuarum confici praecipit dominus. Haec autem
sunt species ille vix: mirrha prima electa: ci-
namomum: calamus: et casia. Et intelligo quia
casia ista est lignea: vix que est rubij coloris:
boni saporis pariter et odoris. Hoc igitur oleo
unctionis caput aaron in consecratione ipsius
profundebatur: sicut crismate et oleo sancto profundun-
tur manus et capita pontificum hodie in eccle-
sia dei. Nichil enim efficacius ad prestandum gra-
tiam sanctificationis: quam oratio: pillam enim san-

ctificat in ecclesia dei: quae cum in ea sanctifi-
cantur. Quia propter ad ipsas animas orantium duo-
fissimam illam esse efficacissimamque manifestum est.
Si enim in ea que foris sunt: hoc est extra ani-
mam: ministri sanctificationis: eorumque potest oratio:
ut omnia sanctificata pro illa sanctificentur: quanto
fortius in animabus: in quibus est et ex quibus exiit:
et procedit ad deum: in gratia sanctificationis effi-
cax erit. Conficiuntur vngenta ad nitorem et
candorem corporum: quis autem ignorat qui vel ad
modicam virtuositatem orationis apprehendes-
rit: quantum nitorem: quantum ve decor: pro virtute orationis
prestat digne et deuote orantibus. Quae ani-
ma humana adeo tenebrosa: adeo deformis
est: ut illam oratio non splendescat et decorat.
CP Fiunt et vngenta ad conseruationem corrupti-
onis: sicut apparet euidenter tibi in his vngenti-
tis quibus conduntur corpora mortuorum. Ad hoc
enim vngentum hominum fit: ut a putredinibus et ver-
mibus illesa conseruentur. Manifestum est autem
orationem frequenter habentibus: et gratia deuotionis in
eadem habentibus: virtute ista consumptiuam spi-
ritualiter orationem non abesse. Non enim possibile est
assidue orantibus: vermes vitiorum et peccato-
rum putredinemque corruptionis spiritualis nocere
posse. Similiter non est dubitandum: quia nec
durare in eisdem potest. Et si quis in eos irruat
virtute orationis extinguunt. Conficiuntur et
vngenta ad odorem suauitatis atque flagrantiam.
CP Et iam audisti ex testimonijs lib. **Apocal.** quantum
odor suauitatis flagrat in aula celesti ex orationibus
sanctorum: etiam quod adhuc in terra peregrinant.
Quanta igitur credenda est flagrantia esse
ex orationibus sanctorum: qui iam cum christo domino re-
gnant: quibus tanta est affluentia aromatum
spiritualium: ex quibus odoramenta orationum con-
ficiuntur. Potissimum autem ex orationibus dei ac salua-
toris domini nostri iesu christi: qui secundum quod est: homo:
apotheca est omnium aromatum: omnia alia do-
norum vix et gratiarum atque virtutum incogita-
bili precellentia transcendentium. Qualem autem
quantum putas esse flagrantiam orationis gloriose
genitricis eiusdem: quotiens pietatis et dul-
cedinis eius dignatio est exorare christum: ac
benedictum suum filium pro nobis. **CP** Si pro singulos
sanctos angelos et beatas animas considerationem hominum
feceris: inestimabile et incogitabile flagrantiam:
ex aggregatione omnium celestium orationum certis-
sime esse vel aspirare certissime cognosces.
De merito vero orationis de quo mentionem
feci: sciendum est: quod duplex est vix principale et se-
cundarium. Et principale quidem est remuneratio:
b

nis seu felicitatis eterne. Et intendo illud pncipale esse: quia ad ipm et ppter ipm omnia alia merita tribuunt. Et ad hpa charitas: q radix e oim meritoꝝ pncipaliter donat. Cui ergo oſo e ex hac radice: merito isto nunqꝫ fraudat sed ei semp debet. Ihuſ nãqꝫ radicis ratione meritoria est oſo pncipaliter et pppie felicitatis eterne. Scđaria vero merita sunt conseruatio gr̄e: augmentũ ipsius: et remissio vel diminutio pene merite: omniaqꝫ alia bona data: que in oſone ab vniuersali datore bonoꝝ obtinent. Et h sunt que pncipali merito: feruor oſonis: puritas et deuotio lachrymarũqꝫ pfluuiã supaddunt. Quia igit volutantes et irruentes musce: i cogitationes p̄aue: in orãtiũ cordibus cam et radicẽ meriti pncipalis quã p̄nominãui nõ extinguit siue mortificat. Ido nec pncipale p̄miũ auferit. Lausa em̄ pmanente illesa et integra hmõĩ: necesse est et ei effectum pmanere. Sciendũ est etiã tibi: quia de secundarijs meritis: ex affectibꝫ oſonis est diffugatio demonũ: et diminutio potestatis ipsoꝝ.

Quare viri sancti difficile habent gratias deuotionis. La. XLV

Quod si quis in-
terroget quare viri sanctissimi vix et tam raro: gratiã deuotionis et piarũ lachrymarũ irriguũ habet. Pctõres xõ spurcissimi et imanimissimi: facile habet eas interdũ. Rũdeo in h: qm̄ admiranda e mirabiliterqꝫ laudanda dei nr̄i miscdia: que tam indignis: tam promptã tãqꝫ paratã se exhibet: atqꝫ adiutoria quibꝫ tanti pctõres ad gr̄am iustificationis siue conuersionis adiuuent: tam benigne eisde tãqꝫ facile largit. Hãc puto eẽ cam: vicz vt cariora illa habeat et soli gr̄e illa attri- buant: iuxta sermonẽ beati Augustini dicentis: quia christũ non nouit q alij q gr̄e dei aliquid attribuit. Debes tũ scire cũ his: quia immanitas scelerũ: et monstruositas pctõꝝ: occasione nõ modicã dat timori dei et erubescencie et alijs qbusdã donis. Puritas xõ p̄sciencie et virtutũ fiducia: securitatẽ interdũ generat i electis. Et ppter hoc nõ nunqꝫ gaudiũ tribuit. De gaudio certũ est tibi: quia merore cordis et luctũ excludit. Nec p̄tereundũ e tibi exemplum qd ad hoc inducere cõsueui: vicz de piris et pomis: alijsqꝫ fructibꝫ qbusdã vmes i se habetibꝫ: quia maiorẽ suauitatis odore spi-

rant q fructꝫ suauissimi et illesi. Cermes em̄ calore suo adiuuant calore naturalẽ in eis: ppter qd facili matureſcũt: et odore debent spargunt verminosi fructus. Sic et aliquotiens horrida atqꝫ monstrifica vitia et pctã adiuuant timore: horrore et verecũdiã: et irã tãqꝫ ad irascendũ contra semetipm̄: ex qbꝫ gr̄a in terne penitudinis et odoramentozũ orationis non modicum adiuuantur.

De merito illius orationis in qua non cogitat actu quis de deo. La. XLVI

Siquis autem
quesierit qualis sit vel durat meritum oſonis: q agminibꝫ muscarũ morientũ referatissima est: et lre epiru earundẽ tumultuosa: qualiter eterne remunerationis p̄miũ p oſonẽ aliqꝫ mereri potest. In q nec de deo nec de p̄miõ hmõĩ cogitauit/ aut actu etiã curat. Rũdeo in h: quia si cũ pegrinatione qua qd visitat limina scõꝝ/ meret suffragia eorum/ de qbꝫ in pposito solo vel initio cogitauit. Nõ em̄ facile e nec vnqꝫ credo euenisse/ aliqũ ex hmõĩ pegrinantibꝫ p passus singulos de suffragijs scõꝝ ad quozũ ecclias v̄ memorias pegrinant cogitasse. Possibile autẽ e vt nec vno p̄cto t̄pis de eis cogitet ex illis. Occupant em̄ et labore itinerationis/ et solitudine necessariorũ ad illã: et alijs irruentibꝫ et emergentibꝫ. Clerũ quia volũtas siue intentio obtinendi suffragia hmõĩ/ causa e et radix totius pegrinationis illi: tota meritoria e illis pegrinatio ipsoꝝ. Et exemplũ euidentis similitudinis/ in lapide qui iacit/ vel sagitta q trahit arcu. Nõ em̄ cogitat iaciens de singulis p̄tibꝫ spacij/ qd lapis ille vel sagitta trãferit. Sic igit vni impulsui/ debet totius illius spacij trãſit/ et singulariũ p̄tiũ illi: cũ nec de illis actor/ vel tractor/ nec de aliqꝫ eorum cogitauit. Sic vni impulsui volũtatis siue intentionis/ ei q pegrinat/ debet totus motꝫ pegrinationis/ et singule p̄tes ipi/ licet neqꝫ de illis neqꝫ de aliqua carũ pegrinũ ille cogitauerit. Et ppter h totꝫ motꝫ ille meritorĩ e eidẽ. Sic dicode oſone et p̄tibꝫ ipsi/ qm̄ p̄me ac pncipali voluntati/ ex qua oſo cepta e: licet mēs orãtis ad alia euaget/ et alia in cor ei irruant vel imergat: p̄ter intẽtionẽ ipsi et cogitãti. Oſo tũ tota p̄me volũtati et intentioni attribuitur et ei e. Et ppter h ex illa/ et pillã meritoria iudicã. Omnis em̄ opatio ex radice voluntatis

ex qua est: vel bona vel mala: vel merito: iav
 alterius modi iudicanda est. **Iuxta** simones
 Amb. dicentis: quia nō attendit de^o q̄tuz s̄
 ex quāto: et q̄tū intendis tū facis. **Qui** simo
 nes intelligendi sunt in eis opibus: que ex ra
 dicibus intentionū et voluntatū mutari p̄nt:
 quod dico p̄pter illas que in semetipsis male
 sunt: sicut est fornicari: furari: adulterari: que
 nulla bonitate radicis bene effici p̄nt. **Fac** ad
 hoc idem sermo beati **Gregorij** quo dixit: q̄a
 nihil habet viriditatis ramus boni opis: nisi
 p̄cesserit de radice charitatis. **Debes** autē re
 minisci eorū que dixi tibi de cogitationibus:
 et alijs in corda orantiū irruentibus: quia nisi
 radicem: hoc est p̄ncipalem voluntatē: et hec
 est intentio: mortificauerint et ipam ofonem
 sibi rapuerint: ita vt ex eis ab eis p̄cedat me
 ritum ofonis p̄ncipale: s̄ auferre nō possunt.
Cā autē in hoc ē: qm̄ radix et cā meritū: que p̄n
 cipalis voluntas est: siue intentio illesa q̄tuz
 ad essentiam suam permanet cum ipsis.

De igne et gladio qui debet esse in sacrifi
cio orationis. La. XLVII

Quod est hec quo
 niam ofo est sacrificium et oblatio
 deo acceptissima: que deo in omni
 ecclesia scōz offert: ad ipm̄ placandum et re
 conciliandū ei totū dei populū. **Prosequar**
 de ipsa dispositione et p̄fectione que sunt con
 uenientes ei: p̄ hoc q̄ ipsa est sacrificium. **Et**
 tam quidē notū est tibi ex alijs: quia sacrificiū
 est oblatio deo sacrata atq̄ dicata sacras si
 ue sanctificans etiā ipm̄ offerentē: que etiam
 hac intentione semp̄ offert: vicz vt ipse offe
 rens: p̄ illam deo sacret siue sanctificet. **Et** si
 quis querat: quid p̄ hōi sacrificiū deo sacre
 tur vel sanctificet. **Rūdeo** q̄ cor humanū si
 ue mens humana in p̄mis et maxime: et intē
 do hic de ofone que ad placandū deū offert
 a quo atq̄ ad hoc vt ipse offerens reconciliet
 tur ei per illam. **Iuxta** illud qd̄ dictū est. **Sa**
 crificiū deo sp̄s cōtribulat. **De ofonib⁹**
 que pro alijs sacrificandis offerunt licet p̄cē
 tissimū atq̄ congruentissimū sit interdū: vt
 cum sacrificio cōtribulati sp̄s offerant. **Pos**
 sunt tū a viris sanctis q̄ cōscientiā nō habent
 q̄ sit in eis aliqd̄ mactādū siue mortificandū
 solo desiderio et intendē impetrādi sanctifi
 cationē: offerri sanctificationē earū rerū qua
 rum sanctificatio p̄ ofones illas intendit. **Et**

querit vtrū ab his que mactāda vident in se
 vita q̄cūq̄: vel peccata nō satis pueniēter of
 ferunt absq̄ sacrificio qd̄ p̄dixi: quo scz mactē
 tur illa et mortificent vel in ipsis ofonibus vt
 ante. **Neq̄** em̄ ad sacra mysteria cuiq̄ tali ac
 cedendum ē absq̄ p̄paratione hui⁹ sacrificia
 tionis et sacrificij. **Propter** h̄ dictū ē in ps̄. **Di**
 rigat ofo mea sicut incensum in cōspectu tuo
Simuliter et illud. **Elevatio** manū mearum
 dñe sacrificiū vespertinū. **Que** reuera sacri
 ficium ē: sicut corā te sacrificiū vesp̄tinū: qd̄ i
 lege veteri pinguius erat sacrificio matutino.
Et qm̄ animalia in lege veteri in om̄ibus sa
 crificijs mactabant igne et gladio: volens of
 ferre sacrificium ofonis: necesse debet habe
 re ignem et gladiū. sicut legit **Gen. xxij. q̄** imo
 laturus abraā filium: portabat secū ignem et
 gladiū. **Mactatur** igit̄ cor tuū: qd̄ est dicere
 mactatur animalia vitiorū et animalium bru
 talium in corde tuo: accinge te gladio: adhi
 be tibi ignē. **Et** intelligo ignē sp̄iale q̄ vel ire
 vel desiderij est. **Et** si quesieris a me: vñ vel
 vbi accipiā ignem istum: **Stultissimā** dico q̄
 stionē istā. **Hoc** em̄ est ac si quereret: vñ vt ob
 quā cām irascaris animalib⁹ venenatissimis
 atq̄ nocentissimis atq̄ pestilētissimis. **Quis**
 vidēs colubrē vel bufonez: quesuit vnq̄ hoc
 vñ irascaris isti colubro vel bufoni: p̄sertim si ab
 ipso vt morsu vel veneno vsq̄ ad mortem le
 sus est. **Quis** vnq̄ ad hanc inopiam deuenit
 vt ita ira deesset ei cōtra hec. **Miser** atq̄ stul
 tissime irascaris vnicuiq̄ pulci vel mulce pro
 lesione p̄modica atq̄ leuissima: que nec etiā
 lesio dici p̄t. **Et** p̄lesionib⁹ mortiferis et mor
 tem eternā irrogātib⁹: nō vides vñ vel qua
 de causa miserendū sit tibi: tam noxijs tanq̄
 pestilētibus beluis. **Quis** vnq̄ defectū istum
 passus ē nō solū miserabiliter sed inauditū et
 intolerabilem saltē: vt ira ei deesset in hostes
 suos seuissimos et iplacabilissimos. **Quis** vn
 q̄ auditus est medicans irā hōi: qm̄ poti⁹ cō
 traria audient et videant incessanter: impla
 cabiles et p̄ modū om̄em inexecrabiles inue
 niunt hoies in hostes suos. **Et** si qm̄ audient
 importabili difficultate et laborib⁹ interceden
 tium grauissimis vix iduci p̄nt ad pacē. **Quis**
 illi hostes sunt vilissimorū ac vilipendendorū
 nocumentorū. **Isti** autē hostes sp̄iales super
 om̄em compationē imo sup om̄em cogitatur
 maiorū lesionū et nocumentorū sunt cōtra te.
De his p̄cepit tibi dñs deus: per **Ap̄lm̄ in. iij.**
Col. vt ea mortifices dicēs. **Mortificate** mē
 b 2

Capitulum

Abra vestra que sup terrā sunt / fornicationem
imundiciā. **Et** Tu aut cum tam iustā cām ha-
beas vicz dei pceptū districtissimū: queris vñ
vel ob quā cām irasaris tā atrocibus / tanqz
seuis hostibz tuis: Stupenda patientia tua /
si ea videre / vel de ipsis cogitare potes / et
nō totus statim exandescere in eos / tātoqz
furore iracundie tue irruere in ipsos. **Ista** p-
culdubio est diabolica patientia / et sol^o diabo-
lus illā te docuit. vt beluas hmōi seuissimas /
que die ac nocte a deuoratione eius non ces-
sant absqz vlla rebellionē et contradictione
sustineas. **Uñ** tibi ista pax maledicta / vt con-
tinuum bellum et capitale hmōi / hostiū cōtra
te ferre potes. **Et** qd̄ ē sup admirationē atqz
stuporē: vt eas et hospitio foueas: et penetra-
libus atqz intimis domus tue. id est. cōscien-
tie hospitio foueas: pascas: nutrias: ptegas:
et defendas: omnibus inimicis eorū factus ini-
micus. **Istud** nāqz generale est / vt amatores
oim vitiōrū et pctōrū: impugnatores ipsoꝝ /
vicz doctores / predicatorēs / implacabiliter
odiāt et inozabiliter psequētur. **An** accepisti
hoc ex sacratissimo illo mandato euangelico
vicz **Matth. v.** diligite inimicos vsos / bñfa-
facite his qui oderūt vos. **Hoc** indubitanter
tu facis de inimicis / qui gladio omni. et igne p-
sequēdi et exterminādi sunt. **Ista** patientia et
bñficientia alijs inimicis debet. **Istis** vero ni-
hil / nisi ignis et gladi^o / et omniada exterminatio.
Auerte pacē / patiētiam / et bñficientiam istā p-
omnem modū hmōi inimicis tuis: in eis em̄
nutris / in eis cōseruas / custodis / et protegis
mortem tuaz. **Quē** admodū ligna arida q̄ de
ipā substantia sua nutriūt / ignē deuorāt illa:
Respice miserrime et insanissime: ad damna
inestimabilia q̄ iam pass^o es ab eis. **Et** primo
ipam exheredationē tuam a p̄claro ac inclito
regno celozū. et a p̄ desiderabili gloria heredi-
tatis illius: a sublimitate taz nobilis regni: in
illud exiliū paup̄tatis et miserie deiecerūt te /
et pastorē porcorū fecerūt te. **Ipsi** nāqz porci
infernales sunt / quos incessanter de sangui-
ne tuo pascis et morte. **Hi** sunt de quibus dicit
Job. Quicomedunt / non dormiūt. **Respice**
miser ad cōtumelias et ignominias. **Spectacu-**
lum em̄ obprobrij te fecerūt omnibus inimicis
tuis: et assiduis derisōibz eoz te exposuerūt.
Hi sunt demones qui irridere te se et subfana-
re nō cessāt q̄ ab altitudine tāte glie. **In** igno-
miniosissimam vilitatē deiecerunt te: q̄ eras
adunatus collaudatiōi et adiurationi omniū

militariū celestium. nunc pareas obprobrij
et irrisionibus vilissimozū infernaliū canuni.
Attende stultissime qualiter depauperauerit
te: qui etiam nudū atqz miserrimum te fece-
runt vestimentis p̄ciosissimis atqz speciosissi-
mis: imo regalibus: quibus in sacramēto ba-
ptismi te deus vestierat: decorauerat: et exor-
tauerat spoliauerunt: turpitudine vitiōrum
et ignominia abominabili atqz horrifica totū
operuerunt atqz repleuerūt. **Recordare** mi-
ser quortens et in q̄tā iracūdiā exarsisti cōtra
iniuriatores tuos: et hoc p̄ vilissimis ac vilipē-
dissimis iniurijs et damnis. **Hec** ad modicum
irasceris his qui tibi grauissimas et intolerabi-
les iniurias has intulerūt: vbi meruerūt ap̄ te
istam grām vt ingrassari eis liceat in te: vsqz
in extremas iniurias et cōtumelias: et vsqz
i extrema dānar suplicia. vñ tibi in ea: siue er-
ga ea deo tā odibil: tibi dānabilis tāqz mortis
fera patientia. **Irascere** inquit Aug^o. seruo
tuo ne peccet amplius. **Irascere** igit et tibi ip-
si ne pecces amplius. **Et** si iniurie et cōtume-
lie damnaqz ab amicis illata graui^o ferri p̄sue-
uerunt: q̄to grauius ferenda sunt mala tot et
tanta: que tuipse tibi irrogasti. **Amplius** qz
nemo potest adeo debitor: vt obligat^o eē tibi: **Et**
vt tuipse es / debitor in q̄ pacis et amoris. **Re-**
mo igit adeo inimicosus eē p̄t tibi q̄cumqz et
q̄taciūqz mala irroganda / vt tuipse es tibi: q̄-
to nāqz qui maior debitor est / alicui i bonis
q̄buscūqz: tanto magis iniuriosus est eidē ir-
rogādo cōtraria. **Qua** p̄pter vey est qd̄ dixi
quia nemo potest eousqz iniuriosus esse tibi:
vt tuipse es. **Nemo** igit p̄t te magis puocare
contra te q̄ tuipse. puocaueris te cōtra te.
Insurge igit insanissime contra teipm: et ira-
scere tibi ipsi. **Irascere** inqz vsqz ad mortem: i-
vite mortificationē et extinctionē: qui tam in-
iuriosus: tam damnosus: tam pestilens con-
tra temetipsum vixisti. **Exurge** igit et exter-
mina penitusqz consume in teipso: q̄cqd̄ ē vi-
te istius tam neqz: et p̄sertim ipsos fontes et ra-
dices sicut sunt vitia et peccata. irascere igitur
ipsis de quibus nihil cogitare potest aliud: ni-
si q̄ ira omni et vltione dignissima sunt. **Am-**
plius cū nihil te adeo prouocare possit: adeo
tibi nocere: vt ista tibi nocuerunt: quibus vel
qualibus reseruas iram tuam: si ista in pace
dimittis. **Aut** igit extermina ea incendio: ne
aut ipsa incendia sua eternis flāmis exurant
te. **Ipa** em̄ sunt pabulum et nutrimenta ignis
eterni sibi met. **Quid** loquar de demonibus

qui phmōi satellites suos/te in abyfsof mife-
 riarum in quibus es deiecerūt: et te in ipfis ca-
 ptiū detinent/ et oꝑreffum: atq; miferabilif
 deuictum atq; conclufum/ tam durum tanq;
 dirum bellū ab eis fufiines: tanta damna/ tā-
 ras iniurias et cōtumelias: nec ab eis q̄c̄q; ſpe-
 rare potes/ niſi eterna ſupplicia. **A**tende
 q̄ta dementia tam ꝑꝑitius es eis/ tam paci-
 cus et patiens in eos imo tam ſedulus tam of-
 ciofus ſeruitor eorū: tam ꝑꝑtius obeditor
 om̄ibus mandatis ipſorum: et vt ad vnū dicā
 tortores tuūꝑſius et carnifex imaniſſimus. H̄
 ſeruitiū qd̄ a te iugiter expetit. **H**ec ſunt iuſ-
 ſa que cōtinue tibi imperant: vt nō ſolū qual-
 cunq; inimicitias ipſorū contra teiꝑſum exer-
 ceas: ſed etiā crudeliſſimā carnificinā tuūꝑſi
 vt de ſanguine tuo viuo de teiꝑſo/ mēbris tu-
 is/ et mēbrorum officijs ipſos aſſidue paſcas:
 cum voracitas eorum inſatiabilis et inexplē-
 bilis ſit. **C**ōſidera q̄ palpabiles ſunt tenebre
 tue q̄ta inſania tua: q̄ om̄em brutale deſpicien-
 tiam incompatibiliter excedis. **Q**d em̄ animal
 brutum inueniri pōt morti ſue ꝑꝑitium/ et de-
 uorantibus ſe vt ei poſſibile eſt/ nō irascens:
 eidem/ ꝑꝑiribus nō rebellans. **S**itor et tante
 ꝑꝑocationes: ignē iracūdie contra ſemetiꝑ-
 ſas et contra ꝑꝑocatores/ ignē ire in te nō ac-
 cendunt/ et illum tibi copioſe nō ſubminiſtrāt
Nō ſolum hoīs ſed etiā bruti animalis nomi-
 natione indignus habēdus es. **H**ecq; em̄ vis
 irafabilis in te eſſe putanda eſt: niſi vel peni-
 tus exterminata/ vel adeo oꝑreſſa et ſuffoca-
 ta/ vt de ſalute ipſius nō imerito deſperetur.

De igne ſacrificij orationis. La. XLVIII

Ignis vero ſa-
 crificio iſti neceſſarius/ ignis eſt di-
 uini amoris/ ſiue cuiuſcūq; boni et
 ſancti amoris: ſiue ſit charitas depurata illa
 vitz viuifica atq; dei dilectio/ que nihil mor-
 tiferū/ nihil peccati mortalis ſecū patit in ꝑ-
 ꝑrio ſubiecto/ ſiue ſit aliud ſanctus ac bonus
 amor/ quo bona diligunt et mala odiant. **H**oc
 aut̄ dico/ quia charitatem iſtam que eſt vita/
 lis atq; viuificus calor/ gelitudinem vicioꝝ
 et peccatorū diſſoluens penit⁹/ et om̄ino exter-
 minans/ nō in om̄ibus/ qui ſe ad grām iuſtifi-
 cationis ꝑꝑarant: ſtatim inueniūt: qn̄ poti⁹
 ꝑꝑcedit illum amor quidā ꝑꝑparatori⁹: parans
 ei viā/ et aptans cor humanū ad recipiendum
 ipſum: que admodū quedā calefactio ꝑꝑcedit

arſionem. **H**ec dubiū eſt qn̄ calefactio hm̄oi
 ligna ꝑꝑarat exiccando: et frigiditatem ab eis
 fugando: atq; vt cūq; calefacienda. **S**icut vi-
 des in lignis viridibus vel aqua aſperſis: que
 nō ſtatim vt in ſtrūe componunt/ et igni adhi-
 bent ardent/ ſed poſtq; phmōi calefactionez
 vt ꝑꝑdixi ꝑꝑparata fuerint et aptata: et eouſq; ca-
 lefacta vt arſionē recipiant. **S**ic euidenter eſt vi-
 dere in illis: qui conſiliū beati **G**regorij ſequē-
 tes: faciunt quicq; boni poſſunt: vt deus illu-
 ſtret corda eorū ad penitentiā. **Q**uapropter
 amor eſt eis et deſiderium penitentie: cū eam
 tam ſtudioſe querant/ et ad illam obrinendaz
 ſe ꝑꝑarent vt poſſunt et a dei miſericōdia adiuuan-
 tur. **H**uius autem dilectionis ignis: quicquid
 mortiferi in anima humana eſt: virtute ſua cō-
 ſumit atq; mortificat. **E**t de ipſa fornace ſpūs
 ſancti ſolius emicat benignitas ipſi⁹ largitio
 one ſua gratuita ſaluberrima ac ꝑ om̄ia libe-
 raliffima/ qua ꝑꝑter ab imenſitate et beneficē-
 tia eius petenda eſt totis viribus: totaq; de-
 uotione: cum aliunde obtineri nō poſſit. **L**e-
 terū amores alij: qui et ſi nec vitales nec viuifi-
 ſici/ ad vitam gratie tamen ꝑꝑarāt et aptāt
 corda in quib⁹ ſunt: ac multipliciter adiuuāt
 in idipſum ꝑꝑcurari poſſe facili⁹ videri pōt.
Et primū quidem in ſpectione ac meditatiōe
 ſacrarum ſcripturarum. **I**gnitum enim eſt elo-
 quium dei vehementer et carbonēs deſolato-
 rij: ſunt ſacra eloquia/ nec poteſt diu i eis ver-
 ſari cor humanum: qn̄ ab eis amore dei vt cū-
 q; caleſcat. **E**t hec debet eſſe potiſſima inten-
 tio meditantium in lege dei: vitz vt inde ſaltē
 ꝑꝑparatorie recaleſcant. **T**andem vero et ſi-
 naliter et in ardeant et flāmaſcant. **E**x quo ma-
 niſeſtum eſt multos ſcholares et doctores the-
 ologos: qui tanto numero annorum iactan-
 tes ſe ſacris ſtudijs inundatē: et in ſcolis the-
 ologicis cōmoratos: corda non in ſacris elo-
 quijs habuiſſe/ ſed aurib⁹ vt ait **A**pulei⁹ phi-
 loſophus: et non anima philoſophatos fuiſſe:
 ad ſimilitudinem ſerpentum qui quotiens in
 aquis natant: caput extra aquam ſemper te-
 neant: licet toto reſiduo corꝑoris dimerſi na-
 tant. **H**i ſunt ſalamandre diaboliſe: que tan-
 tis ſacrorum eloquiorum ignibus: nec ad mo-
 dicum caleſcere poſſunt: ne dicaz ardere. **I**n
 hos igitur fruſtra tantis aſſiduiſq; doctrina-
 rum ſacrarum flatibus inſufflent ſacri docto-
 res: que admodum enim in carbonēs extin-
 ctos: et ligna viridia et aq̄s aſperſa fruſtra ſuſ-
 flatur: cum in eis nulla ſcintilla ſubexiſtat fan-

tritatis. Possibile tamen est et plerūq; sit gra-
tia dei faciente: vt hñōi homines vel medita-
tione sacrorum eloquiorum: vel auditu cale-
scant et inflamment. propter quod dictū est.
carbones succensi sunt ab eo. Carbones inq;
qui pri^o extincti et gelidi erāt. Insufflauit em̄
christus dñs in apostolos dicens. Accipite spi-
ritum sanctum. Sicut narrat Job. in vltimo
ca. lib. sui. Nec dubitandum est illos in suffla-
tione hñōi: vel calefactos fuisse: vel calorem
sancte dilectionis in eis fuisse. Manifestum
igitur est ex his omnibus. quia intendentibus
calefieri calore isto salutari: ea de scripturis sa-
cris ad medicinam ipsis eligenda sunt: q̄ ma-
xime igne spiritus sancti flammescunt. Et hoc
est quod docet Gregorius sup. Ezech. dicens
quia cum ad charitatem incendendam accē-
dendam et inflammandam aut in nobis aut ī
alijs incendimus: verba in nobis ad hec eli-
genda sunt: cui om̄e quo loquitur igne charita-
tis vaporatur.

Que valeant ad accendendum vel nutri-
endum ignem orationis pdictū. La. XLIX

Mlet permultū

ad hoc consideratio iugis atq; re-
memoratio incogitabilis largita-
tis et bñficentie creatoris infatigabili continu-
atione imo semper profusissima. Manifestū
em̄ est id esse beneficia ad calefaciendum cor
amore benefactoris quod sūt torres et ignes
om̄iaq; ignita ad calefaciendum corpus calo-
re corporali. Quis em̄ eouf̄q; obfrigit vt vl-
leui ac modico beneficio in largitorem ipsius
aliquo amore nō calefcat. Quis igit abscōde-
re se pōt a calore dei. i. miscōia ipsius qui co-
gnoscat se incessāter obui bñficijs ei^o prefer-
tīm intellecta imensitate illoz. Prīmū igitur
recogitāda sunt calefieri vel alios calefacere
cupientib^o et intendentibus: beneficia natu-
re qualia sunt esse et vita atq; ea ex quibus vi-
uimus et sumus. Que q̄to amplius diligunt:
tanto in amore sui largitoris maiori dilectiōe
calefaciunt cognoscētes. Quia igitur super
bñficia naturalia om̄ia ista diligunt / vl amo-
re pregrandi amari faciunt deum datorē om-
niū ipsoz: vel pculdubio ignoratur: deus eē
dator eozum. Ex quo manifestū est q̄ modici-
ca vel nulla sit fides et scientia dei: in maiori
pte hominū. Nō em̄ potest stare ista fides vel
scientia dei: qua cognoscitur vel credit actor

et dator: esse ipsius / esse nostri. et vite cum isto
mortifero gelicidio: quod ex minorib^o benefi-
cijs om̄imode solueretur. Si enim non ē pos-
sibile alicui credere vel scire q̄ aliquis alterū
oculorum ei vel dederit vel reddiderit: qñ ca-
leat amore magno datoris vel redditoris hu-
iusmodi: qualiter possibile erit vt tanta puer-
sitas cor humanum peruerterit: vt tam lōge
magnozū beneficiozū: vt sunt esse et vita:
deum auctorem et datorē cognoscat et ipsuz
non diligit. Amplius cum vnusquisq; homi-
num non sit nisi quasi quidam aceruus et con-
geries quedam donozū et beneficiozū dei
proculdubio non est vnusquisq; nostrum nisi
aceruus ignium et rogas ardentissim^o / ex tor-
et tantis ignibus: quoz et quāra sunt beneficia
dei: congesta et aggregata in nobis et ex igni-
bus sunt eē et vita et mēbra singula et vires na-
turales / bonaq; anime naturalia. similit^o bo-
na corporis. Quapropter flammis et ignibus
maior est rogas iste in vno quoq; nostrum: q̄
fuit fornax illa babilonica / maior inq; sup om-
nem proportionem et comparationem. Inue-
nit igitur vnusquisq; in se fornacem incompa-
rabiliter maiorem ignium et flāmarum: q̄ fue-
rit illa babilonica. Quapropter in semetipō
inuenit vnusquisq; non solū vnde caleat amo-
re largitoris tantozū bonozū: sed etiam
vnde torus ardeat et flammescat. Et intēdo
ardore naturalis amoris: q̄ recognitio bono-
rum naturalium petit. attende hic frigidita-
tatem diabolicam: quia rogas totus frigid^o
et tanti ignes et flammæ existunt in vno quoq;
boni^o: qui amore creatoris adhuc frigent.
Quid vltius dicam tibi o homo / inaudite
pene et incogitabilis peruersitatis. Tu ipse ig-
nis es totaliter / et fornax imensarum ignium
et flāmarū / et tamen frigidus. Quis vsq; ad
h tempora audiuit / vel cogitauit / ignem con-
gelasse. Factum igitur est in te diabolicū istū
miraculum. ex quo apparet. q̄ sicut ex luce vi-
sibili est / vel procedit calor sensibilis. sic ex lu-
ce spirituali / que est fides seu scientia dei: qua
creditur et scitur actor et largitor vnicus esse
bonozū omnium / est vel procedit calor ille
spiritualis / videlicet amor in deum / et intēdo
amor naturalis. Et si consideraueris ipa be-
neficia dei gratuita: remissionem videlicet pe-
narum debitarum. remissionem culpazū cō-
missarum. emundationem ab inquinamētis
vitiozū et peccatozū. reformationem et de-
corationem animarum humanarum / per do-

na virtutum. que sunt pulchritudines et perfectiones animarum nostrarum. gratia qua nos de uno / uno de extremo vilissime turpissime neque seruitutis / in sublimitate tante nobilitatis in altum: ut filios dei nos efficeret et heredes. Ipsam quoque hereditatem eternam / que est regnum preinditum et preclarum. Inuenies vnumquodque istorum esse maius incomparabiliter beneficis omnibus antedictis. **¶** Si alijs omnibus calere amore creatoris forsitan non potuisti ab his tot et tantis ignibus: et incomparabiliter maioribus qua frigiditate vel gelicidio te defendes vel abscondes? Sed in hoc ipso eandem dico causam esse huiusmodi / tam mortifere congelationis tue videlicet extinctionem lucis fidei / et scientie dei / siue defectus. Non enim possibile est hanc lucem fidei et sapientiam dei / radiare super cor humanum / et non inflammare illud ardoribus saluberrimis. Ad hec igitur totis studijs inuigilandum est nobis / totis virium animarum nostrarum conatibus petendum: ut illa luce fidei atque scientia dei perfundamur / et irradiemur. alioquin in medijs tot et tantis / frigore morimur. Et quod magis est stupendum et diabolicum miraculum congelamur. **¶** Quid dicam de donis et beneficijs dei que omnem estimationem nostram omnemque humanum et etiam angelicum exuperant cogitatum. An non est ipse dei filius donum dei et beneficijs incogitabili largitate diuine misericordie et gratie / nobis singulis et omnibus datum. Quot autem modis et quibus / et ad quos fructus et utilitates: audiuisti in precedentibus. An non ipse spiritus sanctus donum est / et quantum est in misericordia et largitate omnibus nobis et singulis donans. Similiter et ipse pater misericordiarum semetipsum dedit nobis ad omnem usum necessarium. Semetipsum dedit nobis in creatorem et in conseruatozem et protectoem / in deum et patrem: que sunt dona excedentia omnem estimationem. Similiter in regem et rectoem / in refugium ad omnem necessitatem. Dedit seipsum nobis finaliter atque nouissime obtinendum / ad plenam gratie fruitionem. Non enim modica aut leuis est promissio illa quam fecit nobis per **Ezechielem** prophetam dicentem. **Ero illorum deus**. Pregrandis enim gloria est ipsum habere deum: sicut habere patrem. habere namque ipsum deum / est habere sponsum / et spiritali matrimonio illi esse coniugatum. Unde alibi debes

esse edoctus / quia tota illa gloria semper adoranda et veneranda trinitas / merces est ac premium totum / quod et solum bonum omnium scientiarum intelligentium quantum in ea est. Quod dico propter illas que iustissime semper ac per omnia laudanda iudicia ipsius tibi donum non adipsuntur. **¶** Vides igitur euidenter quia non prunarum minutis neque ignium scintillis / sed montibus igneis. Hoc est ingentibus et vniuersis beneficijs te non solum circū dedit diuine largitas bonitatis: sed etiam ex illis te condidit mirabiliter et struxit. Et ut predicti rogi imo fornacem imensam tam grandium flammarum et ignium te fecit. Et tu queris a me dicens vnde accipiam ignem vel calorem: quo caleam dilectione in deum. Et ego viceversa interrogo te: qualiter effugies ardores istos / et flammam tam grandis beneficiorum dei: vbi te abscondes a tantis istis arduibus? Rec enim effugere potes te metipsum / nec elongari a te metipso: qui ut predicti rogi tam grādis es / imo fornax immensa.

De memoria beneficiorum diuinorum.
Capitulum

¶ Quonia breuis quis forsitan intellectus tuus / eouitque ut altitudine et imensitate tantorum beneficiorum attingere forte plene non possit: faciam rememorationem minorum beneficiorum: que quidem quibus intellectus facile apprehendat. Respice igitur et attende in obsequio creaturarum: que tam officiose tam sedule in numeris obsequijs tibi seruiunt. Et primum sanctorum et beatorum angelorum: quorum officia et obsequia que nobis incessanter impendunt: in tractatu singulari de ipsis declarauimus nomina et numerauimus tibi. Et ut de alijs taceamus: quis satis admirari laudareque sufficit fortissimam vigilantissimamque custodiam. qua nos incessanter custodiunt: malignos spiritus arcetes a nobis et compescetes eos: ne pro voto sue malignitatis in nos seuiant: absterrentes eos et diffugantes a nobis: interdum autem religantes. Deinde quis adeo iniurius est adeoque negligens salutis sue quis adeo ingratus et in deuotus: qui non attendit beniuolentiam ipsorum erga nos: pro qua et orationes nostras offerre deo altissimo / et suas ipsis adijcere non cessant. Quis inquam attendens / non agnoscat incogitabilem pietatem et dulcedis creatoris diuicias erga nos. qui tam fideles

Capitulum

tam industrios: tam diligentes mediatores inter se et nos: nobis dedit. Nec enim cessat sollicitudo eorum apud deum pro nobis nec circa nos in omnibus que et nobis necessaria esse vel salutaria conspiciunt. **E**t idem de sanctis et beatis animabus tibi est sciendum: et hunc ad officium interpellationis pro nobis. **U**nde quis cause sue periculum et negotiorum que expedire habet coram deo arduitatem et multitudinem aduertens: tam necessariorum tanque salutarium auxiliatorum: datorem deum exinde non amare possit? **Q**uis denique sanctorum labores: studia et dolores: quos pro nobis ad dei gratiam adducentes subierunt et sustinuerunt: apostoli sancti martyres et confessores: omnesque doctores meditando. scribendo. predicando. et multi ex ipsis: tormenta imania passi sunt: vel leuiter cogiter: et non ipsum datorem tantorum adiutorum et adiutoriorum saltem amore debite gratitudinis ut cunctis calefcat: et hec spiritualia beneficia sunt.

Et propterea procedam ad temporalia: quorum amor tam facile attrahit. alligat. captiuat. inebriat. et interdum usque ad insaniam concitat. **A**tten dat qualiter misericordissimus creator totum celum inclinat in obsequia tua. **E**t hoc manifestissime conspicitur in obsequiis solis et lune: que tibi die ac nocte lumen ministrant aliisque tam multa seruitia: que philosophis naturalibus solis nota sunt. tamen tibi incessanter impendunt. in sole velut seruum strenuissimum. seruum per omnia impigrum tam mane surgentem singulis diebus ad illuminandum. et interdo mane summe diluculo ad ministrandum lumen tibi in gressibus et in omnibus operatiombus tuis. similiter et equo tuo et omnibus animalibus tuis. **S**eruit igitur tibi sol euidenter: quasi seruus lucernam preferens ante te: ostendens tibi discrimina viarum: ne in eis cespites aut corruas: vel etiam offendas: ad regendas et dirigendas vias operibus tuis. que nec bene nec recte nisi in lumen fieri possunt. **P**reterea occulta beneficia. que per stellas et planetas nobis incessanter prestantur. que paucissimis etiam sapientibus nota sunt. **R**espice in aera: et cogita de ventis: qualiter aera interdum serenant. **N**ubes interdum inde diffugantes: et nubila. **I**nterdum autem nubes aggregant tanque vasa aquatica: et aquis plena quasi circuvertentes ea humeris suis: ad ministrandum aquam et ad irrigandum agros tuos et vineas ortos

et prata. nec non ad ipsum aera humectandam et temperandam: qui inde salubrior fit hominibus: et ad expirationes et respirationes conuenientior. **I**psa etiam commotione et exagitatione ventorum: aer ipse depuratur. et ad vitam hominum animaliumque spirantium et respirantium conseruandam fit aptior. **N**ec pretereas utilitates quas venti prestant nauigijs: tam marinis quam fluuiialibus. sed et molendinorum que solo vento molunt utilitas negligenda non est. **D**einde respice in aquas: et primum in fluctus qui sunt pisces: et non sufficies numerare vel estimare comoditates et utilitates que per aquas tibi prestatur in fluctibus antedictis. **D**einde respice utilitates euectionum. naualium. et molendinorum aquaticorum. ablutionum. irrigationum. potationum et condimentorum in pulmentis. et occurret tibi tanta magnitudo tanta multitudo utilitatum quibus tibi seruiunt aque: ut in enumeratione et mensuratione earum deficere necesse habeas. **P**ost hec considera terram et videbis tanque quoddam creatoris promptuarium et thesaurarium. diuiciarum innumera bilium et inensarum. **E**x ea enim ut ex quodam promptuario creatoris: et victus et vestitus: et inhabitatio siue tectum nobis assidue ministratur. **E**x ea enim sunt et fruges et fructus olera herbe legumina. **E**x ea enim sunt et carnes animalium quibus vescimur et nutri mur. **E**x ea enim sunt linum et canapium ad nos vestiendos. **E**x ea generant animalia quorum lana et pellibus plumis induimur. **E**x ea sunt lapides et ligna et sabulum de quibus nobis habitacula fabricantur. **Q**uis autem medicinas que de terra gignuntur enumeret. **Q**uis innumeras metallosum gemmarum lapidum preciosorum marinorumque estimare sufficiat. **Q**uis olei liquores. balsami. lactis et vini et omnia genera gummi memoriter teneat. **Q**uis multitudinem venarum terre. varietatemque lapidum earum: vel dinoscere vel numerare potuerit. **D**erito igitur terram dei promptuarium ad escas et vestimenta que nobis inde ad ministrat nomenem. **Q**uam vero ad diuicias auri et argenti: gemmarum ceterorumque omnium que homines diuicias vocant: non minus recte thesaurum diuiciarum eiusdem creatoris vocauit: cum in ea tot et tanti diuiciarum huiusmodi thesauri repositi et absconditi sunt ab ipso creatore. **N**ec tibi pretereundum est quod et optis vrbibus et utilitatibus humanis aia-

lia deseruiūt. et talia / quā euectionibus / alia
 equitationibus. alia agriculturis / et alia in oī
 bus et pōnia in vībus hominū et vtilitatibus
 et viuunt et moriunt. Ita vt carnes. lane et pel
 les conua et dentes. et ipse etiā supfluitates: a
 varijs vtilitatibus nō vacarent. Quis enim
 nō videt ex dentibus elephantorū et cornibus
 bubulorū mira ornamenta et instrumenta fie
 ri. **C**lides de lignis et arborib⁹ q̄ multiplici
 cedunt / dolant / sculpanē / in varias vtilita
 tes et vsus hominū. et alia quidem exuruntur
 ne frigorū supfluitas noceat hoibus. Alia ap
 tant in edificia / vt sint nobis in tectum habi
 tatiōis et in munimē ptectionis a pluuijs et vē
 tis niuib⁹ atq; grādibus. Tantis igit⁹ tor
 mētis suis / laceratiōibus scilicet / exustiōibus /
 ad omnes iniurias / aeris expositionib⁹ / nobis
 seruiūt ligna siluarū. **L**igna vero domestica
 tanta varietate fructuū. Ligna dō et arbuta
 aromatica tāta vītuositate medicamentorū
 ac odoramētōrū. **H**ec enī omnia diligēt et in
 tuenti cōsideratiōe considerāt / apparet eui
 denter prelarga bñficentia creatoris / que tā
 ta imensitate a multitudine beneficiorū et do
 norum suorū ex omī pte nos obruit / pascit
 vestit. circūdat munit et protegit contra omnia
 incomoda et nocumēta: vulnerū / egritudinū
 et infirmitatū corporaliū. et despūalibus inco
 modis taceam. **S**i quis rex magn⁹ regnū to
 tum et singulas regni partes. omnesq; magna
 tes / aliosq; vniuersos subditos suos / tuis ob
 sequijs onorasset. Ita vt omnia et singula que
 de regno ipsius tuis die ac nocte inuigilarent:
 An possis te continere ab amore illius. **E**t sic
 facit et fecit vnicuiq; nostrū incessanter domi
 nus deus noster. **H**ec enī cuiq; de his que in
 celo vel de celo sunt in pte ista pepercit. Nihil
 omniū istoꝝ que eius sunt a seruitijs nostris
 voluit esse imune: quia nullū ex angelicarum
 militiarū exercitu. Nullū ex sanctis et beatissi
 mis aiabus. nullam ex stellis luminarib⁹. **A**d
 hunc modū curre pōnia / quicq; est a sūmo
 celo vsq; ad deorsum / seruire nobis facit. si tū
 hoc dignamur. **I**pse etiā infernus nō ē exem
 ptus a seruitute nostra / vel seruitijs / dū et no
 bis suiterroꝝ et horroꝝ incutiens a malis in
 numeris nos custodit / atq; bona nostra nob
 conseruat: que si nō esset timor: ipsius minime
 durarent in nobis. **A**lias etiā tot⁹ noster ē /
 et vindex omniū iniuriarū et cōtumeliarū no
 bis irrogatarū vindictas in omnes iniuriato

res nostros tam iustas tātasq; exercēs: vt ni
 hil sit qd̄ vltra eas de inimicis nris req̄rat iu
 sticia. neq; etiā ira nostra: **Q**ue non seruicia
 nobis impendat purgatorius ignis / vel loc⁹
 ipse noiē suo ipemet indicat euidenter. dum
 quicq; purgandū inuenit in aiabus hinc ex
 euntibus / et ad patrie celestis felicitatē pgen
 tibus / purificat et elimat: mūdans illas clarif
 simas lucidissimasq; deo rep̄sentans remune
 rator. **D**e terris ventis / et maribus / et alijs eo
 compēdio tibi satis factum ē: vt sup hoc q̄c̄q;
 vltius nō req̄ras. **Q**uid dicam et de ipso
 creatore / qui est trinitas glorioza / vn⁹ verus
 ac solus deus / pater filius et spūs sanctus / qui
 nec sibi ipsi in pte ista vel pepercit vnq; / vel peccit
 qd̄ euidenter apparet in spūalibus bñficijs: q̄
 sunt illuminationes / iustificationes / mūdati
 ones / decorationes / custoditiones / ptectio
 nes et defensionēs animarū nfarū: a qb⁹ nūq;
 vacat incogitabilis pietatis sue dignatio. **A**n
 potes aliquid cogitare / quod cor humanum
 in amore benefactoris inducere possit: qd̄ di
 uina bonitas erga nos negligat / vlt obmittat
Addam autē et aliam cōsiderationē: que vti
 nam nunq; recedat a memoria tua. **R**espice
 in vniuersitatem et apparebit / quia ipa est in
 numerabilis multitudo ministroꝝ / seu serui
 entium varia dona et xenia / tanq; ex p̄mptu
 ario quodā diuine largitatis et beneficentia / ti
 bi deserentium et offerentium atq; p̄sentanti
 um. **Q**ue quia vt p̄dixi et ostendi / ignes sunt
 et flāme ad calefaciendū cor humanū / amore
 largitoris ipsoꝝ. **S**i interrogaueris vnde
 veniunt / vel quo vadunt. quo tendunt vlt qd̄
 intendunt ipsa. **I**n veritate respondebunt ti
 bi / quia nos sumus innumerabilis multitu
 do miserationum dei / portantes ignem et flā
 mas / ad calefaciendum cor humanum / fri
 gore mortifero congelatum / et penitus extin
 ctum. nec tamen tot⁹ tanti ignes flamme: ge
 licidium eius adhuc dissoluere sufficiunt.
Addam et aliam considerationē in qua nō
 modicum est admirationis nostros doloris
 et confusionis. **D**ico ergo / respice mundum
 vniuersum / et videbis ipsum totum arden
 tem atq; flammantem largitate et beneficentia
 creatoris. **E**x omni parte illius micant
 flamme donorum et beneficiorum creatoris:
 sicut euidenter vides ex precedentib⁹. **Q**ua
 propter manifestum est tot⁹ mundum / siue
 vniuersū creaturarū oīū / etiā cū ipso creatore
 fornacē esse totaliter ardentē et vndiq; flāmā

Capitulum

tem. Quia propter de mirabilibus diabolicis pro
grande miraculo non solum quod tanta fornax non
te calefacit: sed etiam quod in medio eius positus non
totus ea conflagras. Attende igitur insanissimum
cor humanum / ubi te posuit creator benedi-
ctus vicus in medio tot et tantorum ignium imen-
se fornacis. Quia propter non solum calere te volu-
it ex tot et tantis ignibus et flammis / sed etiam ar-
dere et esse ignitum. propter quod de lucifero dicitur
est Ezech. xviii. quia ipse erat in medio lapidum
ignitorum / angelorum. si qui pro magna beneficentia
creatoris igniti erant: non solum calentes amo-
re ipsius / sed etiam ardentis atque flammantes in-
illius. Dicam adhuc et vulgare proverbum quo di-
ci solet. Qui obruit me aduertat me. quod est
dicere / capit et ad se trahit. hoc insanissimum
cor humanum tibi dici potest. quia tot muneribus
et tantis obruit te deus ex omni parte et tamen tu non
admittis vel capis ut te attrahat / et ad se tra-
hat. Interrogo te etiam adhuc: quid peccauit de-
us aduersum te / ut eum diligere vel non velis
vel non valeas: nec tanta fornace tot et tanto-
rum ignium calefieri posses amore ipsius. **S**
ut de donis et beneficiis istius taceam: qualiter de-
fendas te ab inmensitate bonitatis et pulchri-
tudinis ipsius: illa velut caminum incogitabilis
ardoris / totam ciuitatem celestem inflammat atque
conflagrat. Inde ardet omnis exercitus mili-
tarij celestium / et omnis sanctorum ecclesia. id est beatissimi
marum asarum que tibi iam recepte et glorificare
sunt. Attende quod bonitatem et pulchritudinem
dei tibi predicat incessanter vniuersitas crea-
turarum. que ad modum et in ipsa ecclesia canitur.
Que terra pontus et ethera collunt / adorant predi-
cant. Dic queso que mulier a deo re frigidata
vel maleficiata esse potest: ut iuuenem sponsum di-
ligere noller: si die ac nocte predicaret sibi boni-
tas et pulchritudo ipsius. Vide igitur quod morti-
fera est in frigidatio tua: quod stupendum gelicidi-
um / vel ut verius loquar / quod validum diabolicum
istud maleficium quo ita maleficiat es: ut tot
et tantis dei bonitate et speciositate incessan-
ter nullo amore in eum caleas profertim cum in-
numerabilibus et inestimabilibus beneficiis ut
cor tuum iugiter se ingerat et impugnat. **D**
ic interrogo te / si venalis est amor tuus: quem
empio rem alium queris quam deum: expectas: quic-
quid mundus dare potest pro amore tuo. Hoc
est dicere ut amet a te / compatione eorum que
iam dedit deus / et iam continue dare non cessat /
atque eorum que promittit et preparauit diligen-
tibus se: nulla sunt. Si vero liberalis atque gra-

tuitus est amor tuus. An est aliquid amore tuo
dignum / vel bonitate vel pulchritudine: com-
paratione dei: imo ut vulgariter loquar / in
omnibus alijs perdit amor / in eo solo digne et
per omnia laudabiliter collocatur. Quod si amor
tuus nisi per vim et violentiam extorqueri potest
a te: nec sic fugere vel abscondere te a calore
ipsius. Attende minas. considera / errores.
vide ipsum gladio euaginato supereminente
capiti tuo: et morte anime et corporis intonante.
vide eterna supplicia et ardores sempiternos
quibus te traditurum comminatur: si non eum
amaueris. Que mulier si talia ei fierent vel
interpretarentur / cum allegaret violentiam
et per illam non se excusaret si quis de amore illius
culparet eam. Omnibus autem huiusmodi
violentis longe fortior est assidua predicatio
bonitatis et pulchritudinis dei: largitate beni-
ficentie ipsius et infatigabili continuatione in
vniuersum nostrum profusissima. Accedunt
et ad hoc non parue virtutes efficacie: diuine
patientie et longanimitatis ipsius / quibus tam
malos et ingratos in tot et tantis malis vitio-
rum et peccatorum tam diu tam benigne tam
misericorditer tam dulciter sustinet et expectat.
Miris et ineffabilibus sibi soli non simis
modis / et vijs: ad misericordiam et gratiam reuocare
et reducere non cessat. Aggrega igitur homi-
nia. et muenies per hoc: quia nullum patet tibi
refugium ab amore dei. Non etiam est ex-
cogitare latibulum / ubi te abscondere posses
a calore eius. Et quia cuiuscumque modi vlti-
mationis sit amor tuus: necesse est ut in eius te
incluses: et ei te conglutinet et vniat. siue enim
liberalitas sit quod est ad donandum: siue ve-
nalis quod est dicere ad vendendum: siue per
extorsiones et violentiam suam acquisibilis:
non potest ipsum auertere a deo. Cum omnes
accusationes et omnia prouocatoria siue in ce-
tua amoris incomparabiliter maiora et forti-
ora sint / pro eo: quod vix alia cogitari possunt.
Non est igitur tibi effugium vel euasio. nisi ef-
fugium vel euasionem huiusmodi ab amore
scilicet ipsius / extremum vocas periculum.
Et est simile / si quis dicat illum euasisse / qui
extremum atque supremum incurrit periculum
et latronem euasisse cum perferat suspendi-
um. **A**d vltimum autem ponam quod est
omnibus procuratoris atque omnibus incenti-
uis illis fortissimum. Et hinc indubitate est amor il-
le nimius et incogitabilis: quo ipse prior dile-
xit nos. Omnium enim incentiuorum et calefa-

ctiuorum: maximum est ignis. Amor autem quod dileximus ignis est. Quia propter ad calefaciendam et inflammandam corda nostra conuenientissimus. Ignis enim igne et longe conuenienti et longe efficacius quam alius accendit. Ego docebo te amatorium subaudis medicamentum sine carmine sine veneficio. Si vis amari: amare propter hoc ipsum dicebat ad eum Dauid. Exurge domine deus in precepto quod mandasti quod est dicere. Adimple tu illud. Et hoc est preceptum charitatis sue dilectionis: et tunc synagoga prophetarum circumdabit te. Cum enim ostendit imo exhibuit euidentissime in semetipso: quia diligebat genus humanum: tunc factus est ille dilectus hominum et aggregati sunt ad eum: cuius uniti unitione amoris: hoc est ignis: a quo neque homo neque aliud animal se abscondit. Omnes enim homines diligunt diligentes: et omne animal diligit a quo diligitur. Et hoc est quod ipsemet dicit in euangelio luce. Ignem ueni mittere in terram: quod uolo: nisi uis accendat. Ignem istum: hoc est singulare istud et stupendum beneficium: ne separet illud a corde tuo. Ipse namque aduentu suo: ignem sue dilectionis erga nos ostendendum misit in corda hominum. Et licet hoc ipsum omni largitate beneficentiae sue: sicut dixi fecerit et faciat incessanter. Hoc tamen in singulari et incogitabili immensitatis beneficio: incarnationis sue uicem passionis et mortis. Hoc incomparabiliter et incogitabiliter et magnificentius fecit et efficacius. Hunc ignem igitur applica cordi tuo: iugiter recogitatione ipsius: et tene incessanter per memoriam tenacissimam in corde tuo: et non effugies ne dicam calorem: sed etiam huius sancti amoris saluberrimi uiuificum ac iucundissimum incendium. Ne proiicias a corde tuo cito ignem: sicut moris est stultissimis hominibus. Sed quemadmodum cum uis uellignum uel candelam accendere: tam diu coniunctum igni tenes illud: uel in ipso igne donec accensum fuerit. Homo enim tam cito tactu ligna ignis uel calere uel ardent. Sic nec cor humanum cito cogitat: flammam istam diuine beneficentiae: tam cito calere ex illa necesse habet. Si per moram: hoc est per morosam applicationem paulatim calefit et tandem incendit. Causa autem in hoc: quoniam necesse est profundari in intima cordis credulitate huius beneficii: donec illud inhereat et quasi radice in ipsis. Debes etiam hic attendere magnitudinem ignis istius: de quo ipsa ueritas in euangelio dixit: maiorem hac dilectionem nemo habet. Quia propter istum ignem dilectionis: nullum maius. Igitur manifestum est: quia facile calefit uel etiam accenditur et cor humanum: si diu illi applicaretur atque

coniungeretur. Et intendo si diu per cogitatum et memoriam in illo teneretur. Ex quo manifestum tibi esse debet: quod salutaris: quod necessaria est iugiter recogitatio diuine passionis: incarnationis: et mortis: et similiter sacratissime eucharistiae. Quaeque efficacis rememoratio iugiterque recogitatio ipsius. Quod tamen nos diligat: quod tam crebro singulis diebus cum tantis muneribus nos uisitat intelligentibus euidenter ostendit. Et propter hoc in illo tam uenerando mysterio: ignem sacratissimi amoris sui mittere uenit in terram. Pro magnitudine namque beneficii: imo per immensitatem in illo tam uenerando mysterio: ignem immensum sue dilectionis cordibus nostris ingerit et immittit.

De gladio spirituali quod debet mactari anima in oratione uel meditatione. La. Li.

Post hec autem aggrediar etiam gladium tibi dare: uel potius illum unde accipias ministrare. Gladius igitur iste spiritus est sine spiritualis: uicem uerbum dei: sicut legitur ad Ephesum ultimo. Gladius iste penetrabilior est omni gladio ancipiti: sicut legitur ad Hebraeos. Huius acumen et penetrabilitas ex dolore penititudinis et profundatione ipsius cognoscitur atque sentitur. Quia propter de sacris ossibus eloquijs: illa ad transfodiendum cor: conscindendum et ad lacerandum eligenda sunt: que cor maxime penetrant et conscindunt: maximeque dolorem intimum penititudinis ingerunt. Hec autem quantum capio: efficacius hoc faciunt: que mala uitiorum et peccatorum nostrorum ostendunt et aggrogant. Et intendo mala et que ipsa sunt: uel propter illa nobis iam irrogata sunt: uel imminet ex ordine diuine iusticie in futuro iudicio. Inter mala igitur: hoc primum tibi nominatio: mortem pessimam peccatorum: que uicem ipsam extinguit gratie: uel potius ipsa est extinctio gratie eius. Et hec que animam humanam a deo separat: qui est uita beatissima animarum humanarum: que tanto pernitiosior est: quanto gratia prestantior est quam natura: tantoque magis timenda: quanto ipsa uita gratie amabilior est quam uita nature. Sacra igitur eloquia: que mortem istam tibi indicant uel ostendunt: proculdubio istam mortem pessimam ac pernitiosissimam ingerunt ac impingunt in penetralibus cordis tui. Unde igitur dolor cordi tuo incuti uel ingeri potest: si mors ista cordi tuo dolorem non ingerit.